

UMOWA DOTACJI

Projekt [wpisać numer] – [wpisać akronim]

PREAMBUŁA

Niniejsza **Umowa** („Umowa”) została zawarta pomiędzy następującymi stronami:

z jednej strony,

.....
[OPCJA 1: Unia Europejska (‘UE’), reprezentowana przez Komisję Europejską (‘Komisja Europejska’ lub ‘organ przyznający grant’),]

[OPCJA 3 dla bezpośredniego zarządzania przez agencje wykonawcze: [Agencja Wykonawcza ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska (CINEA)] [Europejska Agencja Edukacyjna i Agencja Wykonawcza ds. Kultury (EACEA)] [Agencja Wykonawcza Rady Europejskiej ds. Badań (ERCEA)] [Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Cyfryzacji (HaDEA)] [Agencja Wykonawcza ds. Innowacji i MŚP (EISMEA)] [Agencja Wykonawcza ds. Badań (REA)] (‘agencja wykonawcza UE’ lub ‘organ przyznający grant’), w ramach uprawnień delegowanych przez Komisję Europejską (‘Komisja Europejska’),]

[OPCJA 4 dla pośredniego zarządzania przez organy finansujące UE: [wprowadź nazwę organu finansującego] (‘organ przyznający grant’) [w ramach uprawnień delegowanych przez Komisję Europejską (‘Komisja Europejska’)]]"

a

z drugiej strony,

1. „koordynator”:

.....
oraz następujący inni beneficjenci, jeśli podpiszą „formularz przystąpienia” (zob. załącznik 3 i art. 40):

2.

O ile nie określono inaczej, odniesienia do „beneficjenta” lub „beneficjentów” obejmują koordynatora i podmioty powiązane (jeśli istnieją).

Jeśli tylko jeden beneficjent podpisze umowę o udzielenie dotacji („dotacja dla jednego beneficjenta”), wszystkie postanowienia odnoszące się do „koordynatora” lub „beneficjentów” będą traktowane – mutatis mutandis – jako odnoszące się do beneficjenta.

Strony, o których mowa powyżej, wyraziły zgodę na zawarcie Umowy.

Podpisując umowę i formularze przystąpienia, beneficjenci przyjmują dotację i zgadzają się na realizację działania na własną odpowiedzialność i zgodnie z umową, wraz ze wszystkimi zobowiązaniami i warunkami w niej określonymi.

Umowa składa się z następujących elementów:

Preambuła

Warunki (w tym arkusz danych)

Załącznik 1 Opis działania¹

Załącznik 2 Szacowany budżet działania

Załącznik 2a Dodatkowe informacje na temat kosztów jednostkowych i składek (jeśli dotyczy)

Załącznik 3 Formularze przystąpienia (jeśli dotyczy)²

Załącznik 3a Oświadczenie o solidarnej odpowiedzialności podmiotów powiązanych (jeśli dotyczy)³

Załącznik 4 Wzór sprawozdania finansowego

Załącznik 5 Zasady szczególne (jeśli dotyczy)

¹ Szablon opublikowany na [portalu Dokumenty referencyjne](#).

² Szablon opublikowany na [portalu Dokumenty referencyjne](#).

³ Szablon opublikowany na [portalu Dokumenty referencyjne](#).

WARUNKI

ARKUSZ DANYCH

1. Dane ogólne

Podsumowanie projektu:

Podsumowanie projektu
Tekst z DoA, załącznik 1 część A (ten sam tekst co streszczenie wniosku)

Słowa kluczowe:

Numer projektu:

Nazwa projektu:

Skrócona nazwa projektu:

Zaproszenie:

Temat:

Rodzaj działania:

Instytucja udzielająca dotacji:

Dotacja zarządzana przez portal finansowania i przetargów UE: Tak (eGrants)

[OPCJA jeśli wybrano dla grantu: Umowa o Partnerstwie Ramowym nr [numer] — [akronim]]

Data rozpoczęcia projektu:

Data zakończenia projektu:

Czas trwania projektu:

[OPCJA, jeśli wybrano dla grantu:

Działanie powiązane:]

Umowa konsorcjum:

2. Uczestnicy

Lista uczestników:

Nr	Rola	Nazwa skrócona	Nazwa prawna	Kraj	PIC	Całkowite koszty kwalifikowalne (BEN i AE)	Maksymalna kwota dotacji
1	COO						
2	BEN						
Łącznie							

Koordinator:

3. Dotacja

Maksymalna kwota dotacji, całkowite szacowane koszty kwalifikowalne i wkłady oraz stopa finansowania:

Całkowite koszty kwalifikowalne (BEN i AE)	Stopa finansowania (%)	Maksymalna kwota dotacji (Załącznik 2)	Maksymalna kwota dotacji (decyzja o przyznaniu)

Forma dotacji: Budżetowa

Tryb przyznawania dotacji: Dotacja na działania

Kategorie budżetowe/rodzaje działań:

- A. Koszty personelu
 - A.1 Pracownicy, A.2 Osoby fizyczne na podstawie bezpośredniej umowy, A.3 Osoby oddelegowane
 - A.4 Właściciele MŚP i beneficjenci będący osobami fizycznymi
- B. Koszty podwykonawstwa
- C. Koszty zakupu

- C.1 Podróże i utrzymanie
- C.2 Sprzęt
- C.3 Inne towary, roboty i usługi

- D. Inne kategorie kosztów
- D.1 Wsparcie finansowe na rzecz osób trzecich

- E. Koszty pośrednie

Opcje kwalifikowalności kosztów:

- Standardowe płatności dodatkowe
- [OPCJA, jeśli wybrano dla grantu: Ograniczenie dotyczące podwykonawstwa]
- Podróże i utrzymanie:
- Podróż: Rzeczywiste koszty
- Zakwaterowanie: Rzeczywiste koszty
- Koszty utrzymania: Koszty rzeczywiste

- Sprzęt: tylko amortyzacja

- Koszty zapewnienia wsparcia finansowego osobom trzecim (koszt rzeczywisty; maksymalna kwota dla każdego odbiorcy: 60 000,00 EUR)

- Stawka ryczałtowa kosztów pośrednich: 4% kwalifikowalnych kosztów personelu (kategoria A, z wyjątkiem ewentualnych kosztów wolontariuszy)

- VAT: Tak
- [OPCJA, jeśli wybrano dla grantu: Podwójne finansowanie działań synergicznych]
- Inne koszty niekwalifikowalne

Elastyczność budżetowa: Tak (brak limitu elastyczności)

4. Raportowanie, płatności i odzyskiwanie środków

4.1 Sprawozdawczość ciągła (art. 21)

Wyniki: zob. Portal finansowania i przetargów Narzędzie do ciągłej sprawozdawczości

4.2 Okresowe raportowanie i płatności

Harmonogram raportowania i płatności (art. 21, 22):

Raportowanie					Płatności	
Okresy sprawozdawcze			Typ	Termin	Typ	Termin (czas na dokonanie płatności)
Nr	Miesiąc od	Miesiąc do				
					Wstępne prefinansowanie	[Domyślnie OPCJA 1 30 dni od wejścia w życie/10 dni przed datą rozpoczęcia/ gwarancja finansowa (jeśli wymagana) - w zależności od tego, która jest najnowszą] [OPCJA 2: jeśli wybrano dla zaproszenia: n/d]
1	1	12	Raport okresowy	60 dni po zakończeniu okresu sprawozdawczego	Płatność okresowa	[OPCJA 1 w przypadku wyboru do dotacji: 60 dni od otrzymania raportu okresowego][OPCJA 2: n/d]
2	13	24	Raport okresowy	60 dni po zakończeniu okresu sprawozdawczego	Płatność okresowa	[OPCJA 1 w przypadku wyboru do dotacji: 90 dni od otrzymania raportu okresowego][OPCJA 2: n/d]
3	25	36	Raport okresowy	60 dni po zakończeniu okresu sprawozdawczego	Płatność końcowa	90 dni od otrzymania raportu okresowego

Płatności zaliczkowe i gwarancje:

Płatność zaliczkowa		Gwarancja prefinansowania	
Typ	Kwota	Kwota gwarancji	Dywizja na uczestnika
		[kwota] / nie dotyczy	[kwota] / nie dotyczy

Zasady sprawozdawczości i płatności (art. 21, 22):

Mechanizm wzajemnego ubezpieczenia (MIM): Nie

Ograniczenia dotyczące dystrybucji początkowego finansowania wstępnego: Finansowanie wstępne może zostać wypłacone tylko wtedy, gdy minimalna liczba beneficjentów określona w warunkach wezwania (jeśli dotyczy) przystąpiła do Umowy i tylko na rzecz beneficjentów, którzy przystąpili.

Pułap płatności okresowych (jeśli dotyczy): 90% maksymalnej kwoty dotacji

Zasada braku zysku: NIE / TAK

Odsetki za zwłokę: EBC + 3,5%

Rachunek bankowy do płatności:

.....

Przeliczanie na euro: Podwójne przeliczenie

Język raportowania: Język umowy

4.3 Certyfikaty (art. 24):

Certyfikaty dotyczące sprawozdań finansowych (CFS):

Warunki:

Harmonogram: płatność okresowa/końcowa, jeśli osiągnięto próg

Standardowy próg (na poziomie beneficjenta):

-ocena skutków finansowych: wnioskowany wkład UE w koszty $\geq 325\ 000,00$ EUR
[OPCJA, jeśli wybrana do grantu: Beneficjenci zwolnieni:]

4.4 Odzyskiwanie należności (art. 22)

Odpowiedzialność pierwszej linii za odzyskane środki:

Wypowiedzenie umowy przez beneficjenta: Zainteresowany beneficjent

Płatność końcowa: Koordynator

Po dokonaniu płatności końcowej: Zainteresowany beneficjent

Odpowiedzialność solidarna za wyegzekwowane należności (w przypadku braku płatności):

[OPCJA 1 domyślnie: Ograniczona solidarna odpowiedzialność innych beneficjentów — do maksymalnej kwoty grantu przysługującej beneficjentowi][OPCJA 2, jeśli wybrano dla grantu: Bezwarunkowa solidarna odpowiedzialność innych beneficjentów — do maksymalnej kwoty grantu dla działania][OPCJA 3, jeśli wybrano dla grantu: Indywidualna odpowiedzialność finansowa: Każdy beneficjent odpowiada jedynie za swoje własne długi (oraz długi swoich podmiotów stowarzyszonych, jeśli istnieją)]

[OPCJA 1 domyślnie: Solidarna odpowiedzialność podmiotów stowarzyszonych — nie dotyczy][OPCJA 2, jeśli wybrano dla grantu: Solidarna odpowiedzialność następujących podmiotów stowarzyszonych z ich beneficjentem — do maksymalnej kwoty grantu dla podmiotu stowarzyszonego wskazanej w Załączniku 2:]

5. Konsekwencje niezgodności, prawo właściwe i forum rozstrzygania sporów

Prawo właściwe (art. 43):

Standardowy system prawa właściwego: Prawo UE + prawo belgijskie

[OPCJA, jeśli wybrana do grantu: Specjalny reżim prawa mający zastosowanie:

[Prawna nazwa BEN (nazwa skrócona)]: [OPCJA 1: nie wybrano klauzuli dotyczącej prawa mającego zastosowanie] [OPCJA 2: [prawo UE][+][prawo [nazwa państwa członkowskiego lub kraju EFTA]][+][ogólne zasady regulujące prawo organizacji międzynarodowych oraz ogólne zasady prawa międzynarodowego]]

[Prawna nazwa BEN (nazwa skrócona)]: [OPCJA 1: nie wybrano klauzuli dotyczącej prawa mającego zastosowanie] [OPCJA 2: [prawo UE][+][prawo [wprowadź nazwę państwa członkowskiego lub kraju EFTA]][+][ogólne zasady regulujące prawo organizacji międzynarodowych oraz ogólne zasady prawa międzynarodowego]]**

Forum rozstrzygania sporów (art. 43):

Standardowe forum rozstrzygania sporów:

Beneficjenci z UE: Sąd UE + Trybunał Sprawiedliwości UE (w postępowaniu odwoławczym)

Beneficjenci spoza UE: Sądy w Brukseli, Belgia (chyba że umowa międzynarodowa przewiduje wykonalność orzeczeń sądów UE)

[OPCJA, jeśli wybrana do grantu: Specjalne forum rozstrzygania sporów:]

6. Inne

Szczegółowe zasady (załącznik 5): Tak

Standardowe terminy po zakończeniu projektu:

Poufność (przez X lat po dokonaniu płatności końcowej): 5

Prowadzenie dokumentacji (przez X lat po dokonaniu płatności końcowej): 5 (lub 3 w przypadku dotacji nieprzekraczających 60 000 EUR)

Przeglądy (do X lat po płatności końcowej): 5 (lub 3 dla dotacji nieprzekraczających 60 000 EUR)

Audyty (do X lat po płatności końcowej): 5 (lub 3 w przypadku dotacji nieprzekraczających 60 000 EUR)

Rozszerzenie ustaleń z innych dotacji na tę dotację (nie później niż X lat po dokonaniu płatności końcowej): 5 (lub 3 w przypadku dotacji nieprzekraczających 60 000 EUR)

Ocena wpływu (do X lat po dokonaniu płatności końcowej): 5 (lub 3 w przypadku dotacji nieprzekraczających 60 000 EUR)

ROZDZIAŁ 1 OGÓLNE

ARTYKUŁ 1 - PRZEDMIOT UMOWY

Niniejsza umowa określa prawa i obowiązki oraz warunki mające zastosowanie do dotacji przyznanej [OPCJA jeśli wybrana do grantu: na podstawie Umowy o Partnerstwie Ramowym nr [wprowadź numer] — [wprowadź akronim]] na realizację działania określonego w rozdziale 2.

ARTYKUŁ 2 - DEFINICJE

Do celów niniejszej Umowy stosuje się następujące definicje:

Działania - projekt finansowany w kontekście niniejszej Umowy.

Dotacja - dotacja przyznana w kontekście niniejszej umowy.

Dotacje UE - dotacje przyznawane przez instytucje, organy, urzędy lub agencje UE (w tym agencje wykonawcze UE, agencje regulacyjne UE, EAO, wspólne przedsięwzięcia itp.)

Uczestnicy - podmioty uczestniczące w działaniu jako beneficjenci, podmioty powiązane, partnerzy stowarzyszeni, osoby trzecie wnoszące wkład niepieniężny, podwykonawcy lub odbiorcy wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich.

Beneficjenci (BEN) - Sygnatariusze niniejszej Umowy (bezpośrednio lub za pośrednictwem formularza przystąpienia).

Podmioty powiązane - podmioty powiązane z beneficjentem w rozumieniu art. 187 rozporządzenia finansowego UE 2018/1046⁴, które uczestniczą w działaniu z podobnymi prawami i obowiązkami jak beneficjenci (obowiązek realizacji zadań w ramach działania i prawo do koszty obciążenia i składki roszczeniowe).

Partnerzy stowarzyszeni - podmioty, które uczestniczą w działaniach, ale bez prawa do naliczania kosztów lub żądania wkładów.

Zakupy - umowy na towary, roboty budowlane lub usługi potrzebne do przeprowadzenia działania (np. sprzęt, materiały eksploatacyjne i dostawy), ale które nie są częścią zadań związanych z działaniem (zob. załącznik 1).

Podwykonawstwo - umowy dotyczące towarów, robót budowlanych lub usług, które stanowią część zadań związanych z działaniem (zob. załącznik 1).

Wkłady rzeczowe - wkłady rzeczowe w rozumieniu art. 2 pkt 36 rozporządzenia finansowego UE 2018/1046, tj. zasoby niefinansowe udostępniane bezpłatnie przez osoby trzecie.

⁴ Definicja znajduje się w art. 187 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013 i (UE) nr 1316/2013,

(UE) nr 223/2014, (UE) nr 283/2014 i decyzji nr 541/2014/UE oraz uchylającej rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 („rozporządzenie finansowe UE”) (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1): „**podmiotami powiązаныmi** [są]:

(a) podmioty, które tworzą jedyne go beneficjenta [(tj. gdy podmiot jest utworzony z kilku podmiotów, które spełniają kryteria przyznania dotacji, w tym gdy podmiot jest specjalnie utworzony w celu realizacji działania, które ma być finansowane z dotacji)];

(b) podmioty, które spełniają kryteria kwalifikowalności i które nie znajdują się w jednej z sytuacji, o których mowa w art. 136 ust. 1 i art. 141 ust. 1, oraz które mają powiązanie z beneficjentem, w szczególności powiązanie prawne lub kapitałowe, które nie ogranicza się do działania ani nie zostało ustanowione wyłącznie w celu jego realizacji”.

Oszustwo - oszustwo w rozumieniu art. 3 dyrektywy UE 2017/1371⁵ oraz art. 1 Konwencji w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich, sporządzonej aktem Rady z dnia 26 lipca 1995 r.⁶, jak również wszelkie inne bezprawne lub przestępcze działania mające na celu osiągnięcie korzyści finansowych lub osobistych.

Nieprawidłowości - wszelkiego rodzaju naruszenia (regulacyjne lub umowne), które mogą mieć wpływ na interesy finansowe UE, w tym nieprawidłowości w rozumieniu art. 1 ust. 2 rozporządzenia

UE 2988/95⁷ .

Poważne wykroczenie zawodowe - każdy rodzaj niedopuszczalnego lub niewłaściwego zachowania podczas wykonywania zawodu, w szczególności przez pracowników, w tym poważne wykroczenie zawodowe w rozumieniu art. 136 ust. 1 lit. c) rozporządzenia finansowego UE 2018/1046.

Obowiązujące prawo unijne, międzynarodowe i krajowe - wszelkie akty prawne lub inne (wiążące lub niewiążące) zasady i wytyczne w danym obszarze.

Portal - EU Funding & Tenders Portal; elektroniczny portal i system wymiany zarządzany przez Komisję Europejską i wykorzystywany przez nią oraz inne instytucje, organy, urzędy lub agencje UE do zarządzania ich programami finansowania (dotacje, zamówienia, nagrody itp.).

ROZDZIAŁ 2 DZIAŁANIE

ARTYKUŁ 3 - DZIAŁANIE

Dotację przyznaje się na działanie („działanie”), opisane w załączniku 1.

[OPCJA, jeśli wybrana do grantu (dla powiązanych działań)¹³: To działanie jest powiązane z działaniem(i) opisanym(i) w Arkuszu danych (patrz Punkt 1) (‘powiązane działania’).]

ARTYKUŁ 4 - CZAS TRWANIA I DATA ROZPOCZĘCIA

Czas trwania i data rozpoczęcia działania określono w arkuszu danych (zob. punkt 1).

ROZDZIAŁ 3 DOTACJA

ARTYKUŁ 5 - DOTACJA

5.1 Forma dotacji

Dotacja jest dotacją na działanie⁸ , która ma formę dotacji mieszanej opartej na budżecie i rzeczywistych kosztach (tj. dotacja oparta na faktycznie poniesionych kosztach, która może również obejmować inne formy finansowania, takie jak koszty jednostkowe lub wkłady, koszty jednolite lub wkłady, koszty ryczałtowe lub wkłady lub finansowanie niepowiązane z kosztami).

⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii za pośrednictwem prawa karnego (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

⁶ Dz.U. C 316 z 27.11.1995, s. 48.

⁷ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

⁸ Definicja znajduje się w art. 180 ust. 2 lit. a) rozporządzenia finansowego UE 2018/1046: „**dotacja na działanie**” oznacza dotację UE na finansowanie „działania mającego pomóc w osiągnięciu celu polityki Unii”.

5.2 Maksymalna kwota dotacji

Maksymalną kwotę dotacji określono w arkuszu danych (zob. punkt 3) oraz w szacunkowym budżecie (załącznik 2).

5.3 Stopa finansowania

Stopa finansowania kosztów wynosi ..% kosztów kwalifikowalnych działania. Wkłady nie podlegają żadnej stopie finansowania.

5.4 Szacowany budżet, kategorie budżetowe i formy finansowania

Szacowany budżet na działanie przedstawiono w załączniku 2.

Zawiera on szacunkowe koszty kwalifikowalne i wkłady na rzecz działania, w podziale na uczestników i kategorie budżetowe.

Załącznik 2 przedstawia również rodzaje kosztów i wkładów (formy finansowania)⁹ do wykorzystania w każdej kategorii budżetowej.

Jeśli stosowane są koszty jednostkowe lub wkłady, szczegóły dotyczące obliczeń zostaną wyjaśnione w załączniku 2a.

5.5 Elastyczność budżetowa

Podział budżetu może podlegać dostosowaniom – bez korekty (zob. art. 39) - poprzez przesunięcia (między uczestnikami i kategoriami budżetowymi), o ile nie pociąga to za sobą żadnych istotnych lub ważnych zmian w opisie działania w załączniku 1.

Jednakże:

- zmiany kategorii budżetowej dla wolontariuszy (jeśli są stosowane) zawsze wymagają korekty
- zmiany w kategoriach budżetowych z kosztami ryczałtowymi lub wkładami (jeśli są stosowane; w tym finansowanie niepowiązane z kosztami) zawsze wymagają korekty
- zmiany w kategoriach budżetowych z wyższymi stawkami finansowania lub pułapami budżetowymi (jeśli są stosowane) zawsze wymagają korekty
- dodanie kwot dla umów podwykonawstwa nieprzewidzianych w załączniku 1 wymaga korekty lub uproszczonego zatwierdzenia zgodnie z art. 6.2.
- inne zmiany wymagają korekty lub uproszczonego zatwierdzenia, jeśli jest to wyraźnie przewidziane w art. 6.2
- Ograniczniki elastyczności: nie dotyczy.

⁹Zob. art. 125 rozporządzenia finansowego UE 2018/1046.

ARTYKUŁ 6 - KWALIFIKOWALNE I NIEKWALIFIKOWALNE KOSZTY I WKŁADY

Aby koszty i wkłady były kwalifikowalne, muszą spełniać warunki **kwalifikowalności** określone w niniejszym artykule.

6.1 Ogólne warunki kwalifikowalności

Ogólne warunki kwalifikowalności są następujące:

- (a) W przypadku kosztów rzeczywistych:
 - (i) muszą być faktycznie poniesione przez beneficjenta
 - (ii) muszą zostać poniesione w okresie określonym w art. 4 (z wyjątkiem kosztów związanych z przedłożeniem końcowego sprawozdania okresowego, które mogą zostać poniesione później; zob. art. 21)
 - (iii) muszą być zadeklarowane w ramach jednej z kategorii budżetowych określonych w art. 6 ust. 2 i załączniku 2
 - (iv) muszą być poniesione w związku z działaniem opisanym w załączniku 1 i niezbędne do jego realizacji
 - (v) muszą być możliwe do zidentyfikowania i zweryfikowania, w szczególności muszą

być zapisane w księgach rachunkowych beneficjenta zgodnie ze standardami rachunkowości mającymi zastosowanie w kraju, w którym beneficjent ma siedzibę, oraz ze zwyczajowymi praktykami księgowania kosztów stosowanymi przez beneficjenta

(vi) muszą być zgodne z obowiązującym prawem krajowym w zakresie podatków, pracy i ubezpieczeń społecznych oraz

(vii) muszą być racjonalne, zasadne i zgodne z zasadą należytego zarządzania finansami, w szczególności w odniesieniu do oszczędności i wydajności

(b) w przypadku kosztów jednostkowych lub wkładów (jeśli występują):

(i) muszą być zadeklarowane w ramach jednej z kategorii budżetowych określonych w art. 6.2 i załączniku 2

(ii) jednostki muszą:

- być faktycznie wykorzystane lub wytworzone przez beneficjenta w okresie określonym w art. 4 (z wyjątkiem jednostek związanych z przedłożeniem końcowego sprawozdania okresowego, które mogą być wykorzystane lub wytworzone później; zob. art. 21)

- być niezbędne do realizacji działania, oraz

(iii) liczba jednostek musi być możliwa do zidentyfikowania i zweryfikowania, w szczególności poparta zapisami i dokumentacją (zob. art. 20)

(c) w przypadku zryczałtowanych kosztów lub wkładów (jeśli obowiązują):

(i) muszą być zadeklarowane w ramach jednej z kategorii budżetowych określonych w art. 6.2 i załączniku 2

(ii) koszty lub wkłady, do których stosuje się stawkę ryczałtową, muszą:

- być kwalifikowalne

- odnosić się do okresu określonego w art. 4 (z wyjątkiem kosztów lub wkładów związanych z przedłożeniem końcowego sprawozdania okresowego, które mogą zostać poniesione później; zob. art. 21)

(d) w przypadku kosztów ryczałtowych lub wkładów (jeśli obowiązują):

(i) muszą być zadeklarowane w ramach jednej z kategorii budżetowych określonych w art. 6.2 i załączniku 2

(ii) prace muszą być prawidłowo wykonane przez beneficjenta zgodnie z załącznikiem 1

(iii) rezultaty/wyniki muszą zostać osiągnięte w okresie określonym w art. 4 (z wyjątkiem rezultatów/wyników związanych z przedłożeniem końcowego sprawozdania okresowego, które

mogą zostać osiągnięte później; zob. art. 21)

(e) w przypadku kosztów jednostkowych, jednolitych lub ryczałtowych lub wkładów zgodnie ze zwykłymi praktykami księgowania kosztów (jeśli istnieją):

(i) muszą spełniać ogólne warunki kwalifikowalności dla danego rodzaju kosztu

(ii) praktyki księgowania kosztów muszą być stosowane w spójny sposób, w oparciu o obiektywne kryteria, niezależnie od źródła finansowania

(f) w przypadku finansowania niepowiązanego z kosztami (jeśli dotyczy): wyniki muszą zostać osiągnięte lub muszą zostać spełnione warunki opisane w załączniku 1.

Ponadto w przypadku kategorii kosztów bezpośrednich (np. koszty personelu, podróży i utrzymania, podwykonawstwa i inne koszty bezpośrednie) kwalifikowalne są wyłącznie koszty, które są bezpośrednio związane z realizacją działania, a zatem można je bezpośrednio przypisać do tego działania. Nie mogą one obejmować żadnych kosztów pośrednich (tj. kosztów, które są jedynie pośrednio związane z działaniem, np. poprzez czynniki kosztotwórcze).

6.2 Szczegółowe warunki kwalifikowalności dla każdej kategorii budżetowej

Szczegółowe warunki kwalifikowalności dla każdej kategorii budżetowej są następujące:

Koszty bezpośrednie

A. Koszty personelu

A.1 Koszty pracowników (lub ich odpowiedników) są kwalifikowalne jako koszty personelu, jeżeli spełniają ogólne warunki kwalifikowalności i są związane z personelem pracującym dla beneficjenta na podstawie umowy o pracę (lub równoważnego aktu mianowania) i przydzielonym do działania.

Muszą one ograniczać się do wynagrodzeń, składek na ubezpieczenie społeczne, podatków i innych kosztów związanych z wynagrodzeniem, jeśli wynikają one z prawa krajowego lub umowy o pracę (lub równoważnego aktu powołującego) i być obliczane na podstawie faktycznie poniesionych kosztów, zgodnie z następującą metodą:

{stawka dzienna dla danej osoby

pomnożona przez

liczba ekwiwalentów dziennych przepracowanych nad daną czynnością (zaokrąglona w górę lub w dół do najbliższego pół dnia)}.

Stawkę dzienną należy obliczyć jako:

{roczne koszty personelu dla danej osoby
podzielone przez
215}.

Liczba ekwiwalentów dziennych zadeklarowanych dla danej osoby musi być możliwa do zidentyfikowania i zweryfikowania (zob. art. 20).

Łączna liczba ekwiwalentów dziennych zadeklarowanych w dotacjach UE dla danej osoby na rok nie może być wyższa niż 215.

Koszty personelu mogą również obejmować dodatkowe płatności dla personelu przydzielonego do danego działania (w tym płatności na podstawie dodatkowych umów, niezależnie od ich charakteru), jeżeli:

- stanowią część zwyczajowych praktyk beneficjenta w zakresie wynagrodzeń i wypłaca się je w spójny sposób za każdym razem, gdy wymagany jest ten sam rodzaj pracy lub wiedzy specjalistycznej
- kryteria stosowane do obliczania płatności uzupełniających są obiektywne i powszechnie stosowane przez beneficjenta, niezależnie od wykorzystywanego źródła finansowania.

A.2 i A.3 Koszty osób fizycznych pracujących na podstawie bezpośredniej umowy innej niż umowa o pracę oraz koszty **osób oddelegowanych przez osobę trzecią za wynagrodzeniem** są również kwalifikowalne jako koszty personelu, jeżeli są one przypisane do działania, spełniają ogólne warunki kwalifikowalności oraz:

- (a) praca jest w warunkach podobnych do warunków pracy pracownika (w szczególności w odniesieniu do sposobu organizacji pracy, wykonywanych zadań i pomieszczeń, w których są one wykonywane) oraz
- (b) wynik pracy przysługuje beneficjentowi (chyba że uzgodniono inaczej).

Należy je obliczać na podstawie stawki, która odpowiada kosztom faktycznie poniesionym w związku z bezpośrednią umową lub oddelegowaniem i nie mogą znacząco różnić się od stawek dla personelu wykonującego podobne zadania na podstawie umowy o pracę z beneficjentem.

A.4 Praca właścicieli MŚP na rzecz działania (tj. właścicieli beneficjentów będących małymi i średnimi przedsiębiorstwami¹⁰, którzy nie otrzymują wynagrodzenia) lub **beneficjentów** będących **osobami fizycznymi** (tj. beneficjentów będących osobami fizycznymi, którzy nie otrzymują wynagrodzenia) może być zadeklarowana jako koszty personelu, jeśli spełniają oni ogólne warunki

kwalifikowalności i są obliczane jako koszty jednostkowe zgodnie z metodą określoną w załączniku 2a.

¹⁰ Definicja znajduje się w zaleceniu Komisji 2003/361/WE: mikroprzedsiębiorstwa, małe lub średnie przedsiębiorstwa (MŚP) to przedsiębiorstwa

- prowadzące działalność gospodarczą, niezależnie od ich formy prawnej (w tym w szczególności osoby prowadzące działalność na własny rachunek i firmy rodzinne prowadzące działalność rzemieślniczą lub inną oraz spółki osobowe lub stowarzyszenia regularnie prowadzące działalność gospodarczą) oraz
- zatrudniające mniej niż 250 osób (wyrażonych w „rocznych jednostkach roboczych” zgodnie z definicją zawartą w art. 5 zalecenia) i których roczny obrót nie przekracza 50 mln EUR lub roczna suma bilansowa nie przekracza 43 mln EUR.

B. Koszty podwykonawstwa

Koszty podwykonawstwa w ramach działania (w tym związane z tym cła, podatki i opłaty, takie jak niepodlegający odliczeniu lub niepodlegający zwrotowi podatek od wartości dodanej (VAT)) są kwalifikowalne, jeżeli są obliczane na podstawie faktycznie poniesionych kosztów, spełniają ogólne

warunki kwalifikowalności i są przyznawane z zastosowaniem zwyczajowych praktyk zakupowych beneficjenta - pod warunkiem że zapewniają one umowy podwykonawstwa o najlepszej relacji jakości do ceny (lub, w stosownych przypadkach, najniższej cenie) oraz że nie występuje konflikt interesów (zob. art. 12).

Beneficjenci, którzy są „instytucjami/podmiotami zamawiającymi” w rozumieniu dyrektyw UE w sprawie zamówień publicznych, muszą również przestrzegać obowiązującego prawa krajowego w zakresie zamówień publicznych.

[OPCJA, jeśli wybrana do grantu: Podwykonawstwo może obejmować tylko ograniczoną część działania.]

Zadania, które mają zostać zlecone podwykonawcom, oraz szacunkowy koszt każdej umowy podwykonawstwa muszą być określone w załączniku 1, a całkowite szacunkowe koszty podwykonawstwa na beneficjenta muszą być określone w załączniku 2 (lub mogą zostać zatwierdzone ex post w sprawozdaniu okresowym, jeżeli korzystanie z podwykonawstwa nie pociąga za sobą zmian w umowie, które podważałyby decyzję o przyznaniu dotacji lub naruszałyby zasadę równego traktowania wnioskodawców; „uproszczona procedura zatwierdzenia”).

C. Koszty zakupu

Koszty zakupu w ramach działania (w tym związane z tym cła, podatki i opłaty, takie jak

niepodlegający odliczeniu lub niepodlegający zwrotowi podatek od wartości dodanej (VAT)) są kwalifikowalne, jeżeli spełniają ogólne warunki kwalifikowalności i są nabywane z zastosowaniem zwyczajowych praktyk zakupowych beneficjenta - pod warunkiem, że zapewniają one zakupy o najlepszej relacji jakości do ceny (lub, w stosownych przypadkach, najniższej cenie) oraz że nie występuje konflikt interesów (zob. art. 12).

Beneficjenci, którzy są „instytucjami/podmiotami zamawiającymi” w rozumieniu dyrektyw UE w sprawie zamówień publicznych, muszą również przestrzegać obowiązującego prawa krajowego w zakresie zamówień publicznych.

C.1 Podróże i utrzymanie

Zakupy na **podróże, zakwaterowanie i utrzymanie** oblicza się w następujący sposób:

- podróże: na podstawie faktycznie poniesionych kosztów i zgodnie ze zwyczajowymi praktykami beneficjenta w zakresie podróży
- zakwaterowanie: na podstawie faktycznie poniesionych kosztów i zgodnie ze zwyczajowymi praktykami beneficjenta w zakresie podróży
- utrzymanie: na podstawie faktycznie poniesionych kosztów i zgodnie ze zwyczajowymi

praktykami beneficjenta w zakresie podróży.

C.2 Sprzęt

Zakupy **sprzętu, infrastruktury lub innych aktywów** wykorzystywanych do realizacji działania muszą być zadeklarowane jako koszty amortyzacji, obliczone na podstawie kosztów faktycznie poniesionych i odpisanych zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości i zwyczajowymi praktykami księgowymi beneficjenta.

Uwzględniona może zostać tylko ta część kosztów, która odpowiada poziomowi rzeczywistego wykorzystania dla danego działania w czasie jego trwania.

Koszty **wynajmu lub leasingu** sprzętu, infrastruktury lub innych aktywów są również kwalifikowalne, jeśli nie przekraczają kosztów amortyzacji podobnego sprzętu, infrastruktury lub aktywów i nie obejmują żadnych opłat finansowych.

C.3 Pozostałe towary, roboty i usługi

Zakupy **innych towarów, robót i usług** muszą być obliczane na podstawie faktycznie poniesionych kosztów.

Takie towary, prace i usługi obejmują na przykład materiały eksploatacyjne i dostawy, promocję, rozpowszechnianie, ochronę wyników, tłumaczenia, publikacje, certyfikaty i gwarancje finansowe,

jeśli są wymagane na mocy Umowy.

D. Inne kategorie kosztów

D.1 Wsparcie finansowe dla osób trzecich

Koszty zapewnienia wsparcia finansowego osobom trzecim (w formie **dotacji, nagród** lub podobnych form wsparcia; jeśli dotyczy) są kwalifikowalne, jeśli i zgodnie z tym, co uznano za kwalifikowalne w warunkach zaproszenia, jeśli spełniają ogólne warunki kwalifikowalności, są obliczane na podstawie faktycznie poniesionych kosztów, a wsparcie jest realizowane zgodnie z warunkami określonymi w załączniku 1.

Warunki te muszą zapewniać obiektywne i przejrzyste procedury selekcji i obejmować co najmniej następujące elementy:

(a) W przypadku dotacji (lub podobnych):

(i) maksymalna kwota wsparcia finansowego dla każdej osoby trzeciej („odbiorcy”); kwota ta nie może przekraczać kwoty określonej w arkuszu danych (zob. pkt 3) lub w inny sposób uzgodnionej z instytucją udzielającą dotacji

(ii) kryteria obliczania dokładnej kwoty wsparcia finansowego

(iii) różne rodzaje działalności, które kwalifikują się do wsparcia finansowego, na podstawie zamkniętej listy

(iv) osoby lub kategorie osób, które będą objęte wsparciem, oraz

(v) kryteria i procedury przyznawania wsparcia finansowego

(b) w przypadku nagród (lub podobnych):

(i) kryteria kwalifikowalności i przyznawania nagród

(ii) kwota nagrody oraz

(iii) ustalenia dotyczące płatności.

Koszty pośrednie

E. Koszty pośrednie

Koszty pośrednie będą zwracane według stawki jednolitej w wysokości 4% kwalifikowalnych kosztów personelu (kategoria A, z wyjątkiem kosztów wolontariuszy, jeśli występują).

Wkłady

Nie dotyczy

6.3 Niekwalifikowalne koszty i wkłady

Następujące koszty lub wkłady są **niekwalifikowalne**:

(a) koszty lub wkłady, które nie spełniają warunków określonych powyżej (art. 6.1 i 6.2), w

szczegółności:

- (i) koszty związane ze zwrotem z kapitału i dywidendami wypłacanymi przez beneficjenta
- (ii) zadłużenie i koszty obsługi zadłużenia
- (iii) rezerwy na przyszłe straty lub długi
- (iv) należne odsetki
- (v) straty z tytułu różnic kursowych
- (vi) koszty bankowe pobierane przez bank beneficjenta za przelewy od instytucji udzielającej dotacji
- (vii) nadmierne lub lekkomyślne wydatki
- (viii) VAT podlegający odliczeniu lub zwrotowi (w tym VAT zapłacony przez organy publiczne działające jako władza publiczna)
- (ix) poniesione koszty lub wkłady na działania realizowane w okresie zawieszenia umowy o udzielenie dotacji (zob. art. 31)
- (x) wkłady rzeczowe osób trzecich
- (b) koszty lub wkłady zadeklarowane w ramach innych dotacji UE (lub dotacji przyznanych przez państwo członkowskie UE, państwo spoza UE lub inny organ wykonujący budżet UE), z wyjątkiem następujących przypadków:
 - (i) [OPCJA 1 domyślnie: Działania synergiczne: nie dotyczy] [OPCJA 2, jeśli wybrana do grantu: jeśli granty są częścią wspólnie koordynowanych działań synergicznych, a finansowanie w ramach grantów nie przekracza 100% kosztów i deklarowanych wkładów.]
 - (ii) jeżeli dotacja na działanie jest połączona z dotacją operacyjną¹¹ przyznaną w tym samym okresie, a beneficjent może wykazać, że dotacja operacyjna nie pokrywa żadnych (bezpośrednich lub pośrednich) kosztów dotacji na działanie
 - (c) koszty lub wkłady na personel administracji krajowej (lub regionalnej/lokalnej) na działania, które są częścią normalnej działalności administracji (tj. nie są podejmowane wyłącznie ze względu na dotację)
 - (d) koszty lub wkłady (w szczególności koszty podróży i utrzymania) pracowników lub przedstawicieli instytucji, organów lub agencji UE
 - (e) inne:

¹¹ Definicja znajduje się w art. 180 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego UE 2018/1046: „dotacja operacyjna” oznacza dotację UE na finansowanie „funkcjonowania organu, którego cel stanowi część polityki UE i który wspiera tę politykę”.

- (i) ograniczenia krajowe dotyczące kosztów kwalifikowalnych: nie dotyczy
- (ii) koszty lub wkłady uznane za niekwalifikowalne w warunkach zaproszenia.

6.4 Konsekwencje nieprzestrzegania przepisów

Jeśli beneficjent zadeklaruje koszty lub wkłady, które są niekwalifikowalne, zostaną one odrzucone (zob. art. 27). Może to również prowadzić do innych środków opisanych w rozdziale 5.

ROZDZIAŁ 4 ZASTOSOWANIE DOTACJI

SEKCJA 1 KONSORCJUM: BENEFICJENCI, PODMIOTY POWIĄZANE I INNI UCZESTNICZY

ARTYKUŁ 7 - BENEFICJENCI

Beneficjenci, jako sygnatariusze Umowy, są w pełni odpowiedzialni wobec organu udzielającego dotacji za jej wdrożenie i przestrzeganie wszystkich jego zobowiązań.

Muszą oni wykonywać Umowę w miarę swoich najlepszych możliwości, w dobrej wierze i zgodnie ze wszystkimi zobowiązaniami i warunkami w niej określonymi.

Muszą oni posiadać odpowiednie zasoby do realizacji działania i wykonywać je na własną odpowiedzialność i zgodnie z art. 11. Jeśli polegają na podmiotach powiązanych lub innych uczestnikach (zob. art. 8 i 9), zachowują wyłączną odpowiedzialność wobec instytucji udzielającej dotacji i innych beneficjentów.

Są oni wspólnie odpowiedzialni za *techniczną* realizację działania. Jeśli jeden z beneficjentów nie zrealizuje swojej części działania, pozostali beneficjenci muszą zapewnić realizację tej części przez kogoś innego (bez prawa do zwiększenia maksymalnej kwoty dotacji i z zastrzeżeniem zmiany; zob. art. 39). Odpowiedzialność *finansową* każdego beneficjenta w przypadku odzyskania środków reguluje art. 22.

Beneficjenci (i ich działania) muszą pozostać kwalifikowalni w ramach programu UE finansującego

dotację przez cały czas trwania działania. Koszty i wkłady będą kwalifikowalne tylko przez okres kwalifikowalności beneficjenta i jego działania.

Wewnętrzne role i obowiązki beneficjentów są w następujący sposób:

- (a) Każdy beneficjent musi
- (i) aktualizować informacje przechowywane w rejestrze uczestników portalu (zob. art. 19)
 - (ii) niezwłocznie informować instytucję udzielającą dotacji (i innych beneficjentów) o wszelkich zdarzeniach lub okolicznościach, które mogą mieć znaczący wpływ na realizację działania lub je opóźnić (zob. art. 19)
 - (iii) złożyć u koordynatora w odpowiednim czasie:

- gwarancje prefinansowania (jeśli są wymagane; zob. art. 23)
 - sprawozdanie finansowe i zaświadczenia dotyczące sprawozdań finansowych (CFS) (jeśli są wymagane; zob. art. 21 i 24.2 oraz arkusz danych, pkt 4.3)
 - wkład w wyniki i sprawozdania techniczne (zob. art. 21)
 - wszelkie inne dokumenty lub informacje wymagane przez instytucję udzielającą dotacji na mocy Umowy
- (iv) przysyłać za pośrednictwem Portalu dane i informacje związane z uczestnictwem ich podmiotów powiązanych.

(b) Koordynator musi:

- (i) monitorować prawidłową realizację działania (zob. art. 11)
- (ii) działać jako pośrednik we wszelkiej komunikacji między konsorcjum a instytucją udzielającą dotacji, chyba że Umowa lub Instytucja udzielająca dotacji stanowi inaczej, a w szczególności:
 - przedłożyć gwarancje prefinansowania instytucji udzielającej dotacji (jeśli dotyczy)
 - zażądać i przejrzeć wszelkie wymagane dokumenty lub informacje oraz zweryfikować ich jakość i kompletność przed przekazaniem ich Instytucji udzielającej dotacji
 - przedkładać wyniki i raporty Instytucji udzielającej dotacji
 - poinformować Instytucję udzielającą dotacji o płatnościach dokonanych na rzecz innych beneficjentów (sprawozdanie z podziału płatności; w razie potrzeby zob. art. 22 i 32)
- (iii) rozdzielić płatności otrzymane od Instytucji udzielającej dotacji na rzecz innych beneficjentów bez nieuzasadnionej zwłoki (zob. art. 22).

Koordynator nie może delegować ani podzlecać wyżej wymienionych zadań żadnemu inemu

beneficjentowi ani osobie trzeciej (w tym podmiotom powiązanym).

Koordinatorzy będący organami publicznymi mogą jednak przekazywać zadania określone w lit. b) ppkt (ii) tiret ostatni i (iii) powyżej podmiotom posiadającym „upoważnienie do administrowania”, które utworzyli lub które są przez nich kontrolowane lub z nimi powiązane. W takim przypadku koordinator zachowuje wyłączną odpowiedzialność za płatności i zgodność ze zobowiązaniami wynikającymi z Umowy.

Ponadto koordinatorzy będący „jedynymi beneficjentami”¹² (lub podobni, tacy jak konsorcja na rzecz europejskiej infrastruktury badawczej (ERIC)) mogą przekazać zadania określone w lit. b) ppkt (i)-(iii) powyżej jednemu ze swoich członków. Koordinator zachowuje wyłączną odpowiedzialność za przestrzeganie zobowiązań wynikających z umowy.

¹²Definicja znajduje się w art. 187 ust. 2 rozporządzenia finansowego UE 2018/1046: „W przypadku gdy kilka podmiotów spełnia kryteria przyznania dotacji i razem tworzą jeden podmiot, podmiot ten może być traktowany jako **jedyny beneficjent**, w tym w przypadku gdy został ustanowiony specjalnie w celu realizacji działania finansowanego z dotacji”.

Beneficjenci muszą posiadać **wewnętrzne ustalenia** dotyczące ich funkcjonowania i koordynacji, aby zapewnić prawidłową realizację działania.

Jeśli wymaga tego Instytucja udzielająca dotacji (zob. Arkusz danych, pkt 1), ustalenia te muszą zostać określone w pisemnej **umowie konsorcjum** między beneficjentami, obejmującej na przykład następujące kwestie:

- wewnętrzna organizacja konsorcjum
- zarządzanie dostępem do portalu
- różne klucze dystrybucji płatności i odpowiedzialności finansowej w przypadku odzyskania środków (jeśli dotyczy)
- dodatkowe zasady dotyczące praw i obowiązków związanych z kontekstem i wynikami (zob. art. 16)
- rozstrzyganie sporów wewnętrznych
- ustalenia dotyczące odpowiedzialności, odszkodowania i poufności między beneficjentami.

Ustalenia wewnętrzne nie mogą zawierać żadnych postanowień sprzecznych z niniejszą Umową.

[OPCJA, jeśli wybrana do grantu: W przypadku działań powiązanych, beneficjenci muszą mieć ustalenia z uczestnikami innego działania, aby zapewnić, że oba działania są wdrażane i koordynowane w sposób prawidłowy.

Jeśli wymaga tego organ przyznający grant (patrz Arkusz danych, Punkt 1), ustalenia te muszą być

określone w pisemnej umowie o współpracy z uczestnikami innego działania lub, jeśli konsorcjum jest takie samo, jako część ich umowy konsorcjum, obejmującej na przykład:

- wewnętrzną organizację i procesy podejmowania decyzji
- obszary, w których potrzebna jest bliska współpraca/synchronizacja (np. w zarządzaniu wynikami, wspólnych podejściach do standardyzacji, powiązaniach z działalnością regulacyjną i polityczną, wspólnych działaniach komunikacyjnych i rozpowszechniających, wymianie informacji, dostępie do materiałów i wyników itp.)
- rozwiązywanie sporów
- ustalenia dotyczące odpowiedzialności, odszkodowania i poufności między beneficjentami w obu działaniach.

Ustalenia z uczestnikami innego działania nie mogą zawierać żadnych postanowień sprzecznych z iniejszą umową."

ARTYKUŁ 8 - PODMIOTY POWIĄZANE

[OPCJA 1, jeśli wybrana do grantu: Następujące podmioty, które są powiązane z beneficjentem, wezmą udział w działaniu jako 'podmioty stowarzyszone':

[Prawna nazwa AE (nazwa skrócona)], PIC [numer], powiązany z [Prawna nazwa BEN (nazwa skrócona)]

[Prawna nazwa AE (nazwa skrócona)], PIC [numer], powiązany z [Prawna nazwa BEN (nazwa skrócona)]

[samo dla więcej AE]

Podmioty stowarzyszone mogą obciążać koszty i wkłady do działania na tych samych warunkach, co beneficjenci, i muszą realizować zadania związane z działaniem przypisane im w Załączniku 1, zgodnie z Artykułem 11.

Ich koszty i wkłady będą uwzględnione w Załączniku 2 i będą brane pod uwagę przy obliczaniu grantu.

Beneficjenci muszą zapewnić, że wszystkie ich zobowiązania wynikające z niniejszej umowy dotyczą również ich podmiotów stowarzyszonych.

Beneficjenci muszą zapewnić, że organy wymienione w Artykule 25 (np. organ przyznający grant, OLAF, Europejski Trybunał Obrachunkowy (ECA) itp.) mogą również wykonywać swoje prawa w stosunku do podmiotów stowarzyszonych.

Naruszenia ze strony podmiotów stowarzyszonych będą traktowane w taki sam sposób, jak naruszenia ze strony beneficjentów. Wyegzekwowanie nienależnych kwot będzie realizowane przez beneficjentów.

Jeśli organ przyznający grant wymaga solidarnie odpowiedzialności podmiotów stowarzyszonych (patrz Arkusz danych, Punkt 4.4), muszą one podpisać oświadczenie zawarte w Załączniku 3a i mogą być pociągnięte do odpowiedzialności w przypadku egzekucji w stosunku do ich beneficjentów (patrz Artykuł 22.2 i 22.4.)

[OPCJA 2: Nie dotyczy]"

ARTYKUŁ 9 - INNI UCZESTNICY DZIAŁANIA

9.1 Partnerzy stowarzyszeni

[OPCJA 1, jeśli wybrana do grantu: Następujące podmioty, które współpracują z beneficjentem, wezmą udział w działaniu jako 'partnerzy stowarzyszeni':]

.....

Partnerzy stowarzyszeni muszą realizować zadania przypisane im w Załączniku 1 zgodnie z Artykułem 11. Nie mogą obciążać kosztami ani wkładami do działania, a koszty związane z ich zadaniami nie są kwalifikowalne.

Zadania muszą być określone w Załączniku 1.

Beneficjenci muszą zapewnić, że ich zobowiązania umowne wynikające z Artykułów 11 (prawidłowa realizacja), 12 (konflikt interesów), 13 (poufność i bezpieczeństwo), 14 (etyka), 17.2 (widoczność), 18 (specyficzne zasady realizacji działania), 19 (informacje) i 20 (prowadzenie dokumentacji) również odnoszą się do partnerów stowarzyszonych.

Beneficjenci muszą zapewnić, że organy wymienione w Artykule 25 (np. organ przyznający grant, OLAF, Europejski Trybunał Obrachunkowy (ECA) itp.) mogą również wykonywać swoje prawa w stosunku do partnerów stowarzyszonych.]

[OPCJA 2: Nie dotyczy]

9.2 Osoby trzecie wnoszące wkład niepieniężny do działania

Inne osoby trzecie mogą wnieść wkład niepieniężny do działania (tj. personel, sprzęt, inne towary, prace i usługi itp., które są bezpłatne), jeśli jest to konieczne do jego realizacji.

Osoby trzecie wnoszące wkład niepieniężny nie realizują żadnych zadań w ramach działania. Nie mogą one naliczać kosztów ani wkładów na rzecz działania, a koszty wkładów rzeczowych nie są kwalifikowalne.

Osoby trzecie i ich wkłady niepieniężne powinny zostać określone w załączniku 1.

9.3 Podwykonawcy

Podwykonawcy mogą uczestniczyć w działaniach, jeśli jest to konieczne do ich realizacji.

Podwykonawcy muszą realizować swoje zadania zgodnie z art. 11. Koszty zadań zleconych podwykonawcom (cena zafakturowana przez podwykonawcę) są kwalifikowalne i mogą być ponoszone przez beneficjentów na warunkach określonych w art. 6. Koszty zostaną uwzględnione w załączniku 2 jako część kosztów beneficjentów.

Beneficjenci muszą dopilnować, aby ich zobowiązania umowne wynikające z art. 11 (właściwa realizacja), 12 (konflikt interesów), 13 (poufność i bezpieczeństwo), 14 (etyka), 17.2 (widoczność), 18 (szczegółowe zasady prowadzenia działań), 19 (informacje) i 20 (prowadzenie dokumentacji) mają również zastosowanie do podwykonawców.

Beneficjenci muszą zapewnić, aby organy wymienione w art. 25 (np. Instytucja udzielająca dotacji, OLAF, Trybunał Obrachunkowy itp.) mogły wykonywać swoje prawa również wobec podwykonawców.

9.4 Odbiorcy wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich

Jeśli działanie obejmuje zapewnienie wsparcia finansowego osobom trzecim (np. dotacje, nagrody lub podobne formy wsparcia), beneficjenci muszą zapewnić, że ich zobowiązania umowne na mocy art. 12 (konflikt interesów), 13 (poufność i bezpieczeństwo), 14 (etyka), 17.2 (widoczność), 18 (szczegółowe zasady prowadzenia działań), 19 (informacje) i 20 (prowadzenie dokumentacji) mają również zastosowanie do osób trzecich otrzymujących wsparcie (odbiorców).

Beneficjenci muszą również zapewnić, aby organy wymienione w art. 25 (np. Instytucja udzielająca dotacji, OLAF, Trybunał Obrachunkowy (ETO) itp.) mogły wykonywać swoje prawa również wobec odbiorców.

ARTYKUŁ 10 - UCZESTNICY O SPECJALNYM STATUSIE

10.1 Uczestnicy spoza UE

Uczestnicy, którzy mają siedzibę w kraju nienależącym do UE (jeśli tacy istnieją), zobowiązują się do przestrzegania swoich zobowiązań wynikających z Umowy oraz do:

- przestrzegania zasad ogólnych (w tym praw podstawowych, wartości i zasad etycznych, norm środowiskowych i pracowniczych, przepisów dotyczących informacji niejawnych, praw własności intelektualnej, widoczności finansowania i ochrony danych osobowych)
- w przypadku przedkładania certyfikatów na mocy art. 24: korzystania z usług wykwalifikowanych audytorów zewnętrznych, którzy są niezależni i spełniają normy porównywalne z normami określonymi w dyrektywie UE 2006/43/WE¹³
- w odniesieniu do kontroli na mocy art. 25: umożliwienia przeprowadzania kontroli, przeglądów, audytów i dochodzeń (w tym kontroli na miejscu, wizyt i inspekcji) przez organy wymienione w tym artykule (np. Instytucja udzielająca dotacji, OLAF, Trybunał Obrachunkowy itp.). Zastosowanie mają specjalne zasady dotyczące rozstrzygania sporów (zob. Arkusz danych, punkt 5).

10.2 Uczestnicy będący organizacjami międzynarodowymi

Uczestnicy będący organizacjami międzynarodowymi (jeśli istnieją) zobowiązują się do przestrzegania swoich zobowiązań wynikających z Umowy oraz do:

- przestrzegania zasad ogólnych (w tym praw podstawowych, wartości i zasad etycznych, norm środowiskowych i pracowniczych, przepisów dotyczących informacji niejawnych, praw własności intelektualnej, widoczności finansowania i ochrony danych osobowych)

¹³

¹³ Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych lub podobne przepisy krajowe (Dz.U. L 157 z 9.6.2006, s. 87).

- w celu przedłożenia zaświadczeń na mocy art. 24: wykorzystania niezależnych funkcjonariuszy publicznych lub audytorów zewnętrznych, którzy spełniają normy porównywalne z normami określonymi w dyrektywie UE 2006/43/WE

- w odniesieniu do kontroli na mocy art. 25: umożliwienia przeprowadzania kontroli, przeglądów, audytów i dochodzeń przez organy wymienione w tym artykule, z uwzględnieniem szczegółowych umów zawartych przez te organy z UE (jeśli takie istnieją).

W przypadku takich uczestników żadne z postanowień Umowy nie będzie interpretowane jako zrzeczenie się ich przywilejów lub immunitetów, przyznanych przez ich dokumenty założycielskie lub prawo międzynarodowe.

Zastosowanie mają specjalne zasady dotyczące prawa właściwego i rozstrzygnięcia sporów (zob. Art. 43 i Arkusz danych, Punkt 5).

10.3 Uczestnicy oceniani w ramach filaru

Uczestnicy oceniani w ramach filaru (jeśli istnieją) mogą polegać na własnych systemach, zasadach i procedurach, o ile zostały one pozytywnie ocenione i nie podważają decyzji o przyznaniu dotacji ani nie naruszają zasady równego traktowania wnioskodawców lub beneficjentów.

„Ocena w ramach filaru” oznacza przeprowadzany przez Komisję Europejską przegląd systemów, zasad i procedur stosowanych przez uczestników do zarządzania dotacjami UE (w szczególności systemu kontroli wewnętrznej, systemu rachunkowości, audytów zewnętrznych, finansowania osób trzecich, zasad odzyskiwania środków i wykluczania, informacji o odbiorcach i ochrony danych osobowych; zob. art. 154 rozporządzenia finansowego UE 2018/1046).

Uczestnicy z pozytywną oceną filaru mogą polegać na własnych systemach, zasadach i procedurach, w szczególności w odniesieniu do:

- prowadzenia dokumentacji (art. 20): może być zgodnie z wewnętrznymi normami, zasadami i procedurami
- przeliczania walut na potrzeby sprawozdań finansowych (art. 21): może być zgodnie ze zwykłymi praktykami księgowymi
- gwarancji (art. 23): w przypadku podmiotów prawa publicznego nie wymaga się gwarancji zrefinansowania
- certyfikatów (art. 24):

- zaświadczeń o sprawozdaniach finansowych (CFS): mogą być dostarczane przez ich regularnych audytorów wewnętrznych lub zewnętrznych oraz zgodnie z ich wewnętrznymi przepisami i procedurami finansowymi
 - certyfikatów dotyczących zwyczajowych praktyk księgowych (CoMUC): nie są potrzebne, jeśli praktyki te są objęte oceną ex ante
- i stosować następujące szczegółowe zasady w następującym zakresie:
- odzyskiwanie środków (art. 22): w przypadku wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich nie będzie odzyskiwania środków, jeżeli uczestnik zrobił wszystko, co możliwe, aby odzyskać nienależne kwoty od osoby trzeciej otrzymującej wsparcie (w tym w postępowaniu sądowym), a nieodzyskanie środków nie jest spowodowane błędem lub zaniedbaniem z jego strony
 - kontrole, przeglądy, audyty i dochodzenia prowadzone przez UE (art. 25): będą przeprowadzane z uwzględnieniem zasad i procedur specjalnie uzgodnionych między nimi oraz umowy ramowej (jeśli taka istnieje)
 - ocena wpływu (art. 26): zostanie przeprowadzona zgodnie z wewnętrznymi zasadami i procedurami uczestnika oraz umową ramową (jeśli została zawarta)
 - zawieszenie umowy o udzielenie dotacji (art. 31): niektóre koszty poniesione podczas zawieszenia dotacji są kwalifikowalne (w szczególności minimalne koszty niezbędne do ewentualnego wznowienia działania oraz koszty związane z umowami, które zostały zawarte przed otrzymaniem pisma z informacją wstępną i które nie mogły zostać zawieszono, ponownie przyznane lub rozwiązane z przyczyn prawnych)
 - rozwiązanie umowy o udzielenie dotacji (art. 32): ostateczna kwota dotacji i płatność końcowa zostaną obliczone z uwzględnieniem również kosztów związanych z umowami, które mają zostać wykonane dopiero po wejściu w życie rozwiązania umowy, jeżeli umowa została zawarta przed otrzymaniem pisma z informacją wstępną i nie mogła zostać rozwiązana z przyczyn prawnych
 - odpowiedzialność odszkodowawcza (art. 33.2): Instytucja udzielająca dotacji musi otrzymać rekompensatę za szkodę, którą poniósł w wyniku realizacji działania lub dlatego, że działanie nie zostało zrealizowane w pełnej zgodności z umową, tylko wtedy, gdy szkoda jest spowodowana naruszeniem wewnętrznych zasad i procedur uczestnika lub naruszeniem praw osób trzecich przez uczestnika lub jednego z jego pracowników lub osobę, za którą pracownicy są odpowiedzialni.

Uczestnicy, których ocena filaru obejmuje procedury udzielania zamówień i przyznawania dotacji, mogą również dokonywać zakupów, podwykonawstwa i wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich (Art. 6.2) zgodnie z ich wewnętrznymi zasadami i procedurami dotyczącymi zakupów, podwykonawstwa i wsparcia finansowego.

Uczestnicy, których ocena filaru obejmuje zasady ochrony danych, mogą polegać na swoich wewnętrznych standardach, zasadach i procedurach ochrony danych (art. 15).

Uczestnicy nie mogą jednak powoływać się na postanowienia, które naruszałyby zasadę równego traktowania wnioskodawców lub beneficjentów lub podważałyby decyzję o przyznaniu dotacji, takie jak w szczególności:

- kwalifikowalność (art. 6)
- role i struktura konsorcjum (art. 7-9)
- bezpieczeństwo i etyka (art. 13, 14)
- prawa własności intelektualnej (w tym podstawowe informacje i wyniki, prawa dostępu i prawa użytkowania), komunikacja, rozpowszechnianie i widoczność (art. 16 i 17)
- obowiązek informacyjny (art. 19)
- płatności, sprawozdawczość i zmiany (art. 21, 22 i 39)
- odrzucenia, redukcje, zawieszenia i zakończenia (art. 27, 28, 29-32)

Jeśli ocena filaru podlegała środkom naprawczym, poleganie na wewnętrznych systemach, zasadach i procedurach jest uzależnione od zgodności z tymi środkami naprawczymi.

Uczestnicy, których ocena nie została jeszcze zaktualizowana w celu uwzględnienia (nowych przepisów dotyczących) ochrony danych, mogą polegać na swoich wewnętrznych systemach, zasadach i procedurach, pod warunkiem, że zapewniają, że dane osobowe są:

- przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą
- zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami
- adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne w związku z celami, dla których są przetwarzane
- dokładne i, w razie potrzeby, aktualizowane
- przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osób, których dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane, oraz

- przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych. Uczestnicy muszą niezwłocznie informować koordynatora o wszelkich zmianach w systemach, zasadach i procedurach, które były częścią oceny filaru. Koordynator musi niezwłocznie poinformować Instytucja udzielająca dotacji. Uczestnicy oceniani w ramach filaru, którzy również zawarli umowę ramową z UE, mogą ponadto - pod tymi samymi warunkami co powyżej (tj. nie kwestionować decyzji o przyznaniu dotacji ani nie naruszać zasady równego traktowania wnioskodawców lub beneficjentów) - powoływać się na postanowienia określone w tej umowie ramowej.

SEKCJA 2 ZASADY PRZEPROWADZANIA DZIAŁANIA

ARTYKUŁ 11 - WŁAŚCIWA REALIZACJA DZIAŁANIA

11.1 Obowiązek właściwego wdrożenia działania

Beneficjenci muszą realizować działania zgodnie z opisem w załączniku 1 oraz zgodnie z postanowieniami umowy, warunkami zaproszenia do składania wniosków i wszystkimi zobowiązaniami prawnymi wynikającymi z obowiązującego prawa unijnego, międzynarodowego i krajowego.

11.2 Konsekwencje nieprzestrzegania przepisów

Jeśli beneficjent naruszy którekolwiek ze swoich zobowiązań wynikających z niniejszego artykułu, dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28).

Takie naruszenia mogą również prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 12 - KONFLIKT INTERESÓW

12.1 Konflikt interesów

Beneficjenci muszą podjąć wszelkie środki, aby zapobiec sytuacjom, w których bezstronna i obiektywna realizacja Umowy mogłaby być zagrożona z powodów związanych z życiem rodzinnym i emocjonalnym, powiązań politycznych lub narodowych, interesów gospodarczych lub jakichkolwiek innych bezpośrednich lub pośrednich interesów („konflikt interesów”).

Muszą oni niezwłocznie formalnie powiadomić Instytucję udzielającą dotacji o każdej sytuacji stanowiącej lub mogącej prowadzić do konfliktu interesów i niezwłocznie podjąć wszelkie niezbędne kroki w celu naprawienia tej sytuacji.

Instytucja udzielająca dotacji może zweryfikować, czy podjęte środki są odpowiednie i może wymagać podjęcia dodatkowych środków w określonym terminie.

12.2 Konsekwencje nieprzestrzegania przepisów

Jeśli beneficjent naruszy którekolwiek ze swoich zobowiązań wynikających z niniejszego artykułu, dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28), a dotacja lub beneficjent mogą zostać odwołani (zob. art. 32).

Takie naruszenia mogą również prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 13 - POUFNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO

13.1 Informacje wrażliwe

Strony muszą zachować poufność wszelkich danych, dokumentów lub innych materiałów (w dowolnej formie), które zostały określone na piśmie jako szczególnie chronione („informacje szczególnie chronione”) – podczas realizacji działania i co najmniej do terminu określonego w arkuszu danych (zob. punkt 6).

Na wniosek beneficjenta Instytucja udzielająca dotacji może wyrazić zgodę na zachowanie poufności takich informacji przez dłuższy okres.

O ile strony nie uzgodnią inaczej, mogą one wykorzystywać informacje szczególnie chronione wyłącznie w celu realizacji Umowy.

Beneficjenci mogą ujawniać informacje szczególnie chronione swojemu personelowi lub innym uczestnikom zaangażowanym w działanie tylko wtedy, gdy

- (a) muszą je znać, aby wdrożyć Umowę i
- (b) są zobowiązani do zachowania poufności.

Instytucja udzielająca dotacji może ujawniać informacje szczególnie chronione swoim pracownikom oraz innym instytucjom i organom UE.

Ponadto może ujawnić poufne informacje osobom trzecim, jeśli:

- (a) jest to konieczne do realizacji Umowy lub zabezpieczenia interesów finansowych UE, oraz

(b) odbiorcy informacji są zobowiązani do zachowania poufności. Obowiązek zachowania poufności przestaje obowiązywać, jeśli:

(a) strona ujawniająca zgadza się zwolnić drugą stronę

(b) informacje stają się publicznie dostępne, bez naruszania jakichkolwiek zobowiązań do zachowania poufności

(c) ujawnienie informacji szczególnie chronionych jest wymagane przez prawo unijne, międzynarodowe lub krajowe.

Szczegółowe zasady poufności (jeśli istnieją) określono w Załączniku 5.

13.2 Informacje niejawne

Strony muszą postępować z informacjami niejawnymi zgodnie z obowiązującym prawem unijnym, międzynarodowym lub krajowym dotyczącym informacji niejawnych (w szczególności z decyzją 2015/444¹⁴ i jej przepisami wykonawczymi).

Dostawy zawierające informacje niejawne muszą być przekazywane zgodnie ze specjalnymi procedurami uzgodnionymi z Instytucją udzielającą dotacji.

Zadania obejmujące informacje niejawne mogą być zlecane podwykonawcom wyłącznie po uzyskaniu wyraźnej zgody (na piśmie) Instytucji udzielającej dotacji.

Informacje niejawne nie mogą być ujawniane osobom trzecim (w tym uczestnikom zaangażowanym w realizację działania) bez uprzedniej wyraźnej pisemnej zgody Instytucji udzielającej dotacji.

Szczegółowe zasady bezpieczeństwa (jeśli istnieją) określono w Załączniku 5.

13.3 Konsekwencje nieprzestrzegania przepisów

Jeśli beneficjent naruszy którekolwiek ze swoich zobowiązań wynikających z niniejszego artykułu, dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28).

Takie naruszenia mogą również prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 14 - ETYKA I WARTOŚCI

14.1 Etyka

Działania muszą być prowadzone zgodnie z najwyższymi standardami etycznymi oraz

obowiązującym prawem unijnym, międzynarodowym i krajowym w zakresie zasad etycznych. Szczegółowe zasady etyki (jeśli istnieją) określono w Załączniku 5.

14.2 Wartości

Beneficjenci muszą zobowiązać się i zapewnić poszanowanie podstawowych wartości UE (takich jak poszanowanie godności ludzkiej, wolności, demokracji, równości, praworządności i praw człowieka, w tym praw mniejszości).

Szczegółowe zasady dotyczące wartości (jeśli istnieją) określono w załączniku 5.

14.3 Konsekwencje nieprzestrzegania przepisów

Jeśli beneficjent naruszy którekolwiek ze swoich zobowiązań wynikających z niniejszego artykułu, dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28).

Takie naruszenia mogą również prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w rozdziale 5.

¹⁴Decyzja Komisji 2015/444/WE, Euratom z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE (Dz.U. L 72 z 17.3.2015, s. 53).

ARTYKUŁ 15 - OCHRONA DANYCH

15.1 Przetwarzanie danych przez Instytucję udzielającą dotacji

Wszelkie dane osobowe w ramach Umowy będą przetwarzane na odpowiedzialność administratora danych Instytucji udzielającej dotacji zgodnie z celami określonymi w Oświadczeniu o ochronie prywatności portalu.

W przypadku dotacji, w których Instytucją udzielającą dotacji jest Komisja Europejska, unijna agencja regulacyjna lub wykonawcza, wspólne przedsiębiorstwo lub inny organ UE, przetwarzanie będzie podlegać rozporządzeniu 2018/1725¹⁵.

15.2 Przetwarzanie danych przez beneficjentów

Beneficjenci muszą przetwarzać dane osobowe w ramach Umowy zgodnie z obowiązującym prawem

unijnym, międzynarodowym i krajowym w zakresie ochrony danych (w szczególności z rozporządzeniem 2016/679¹⁶).

Muszą zapewnić, że dane osobowe są:

- przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osób, których dane dotyczą
- zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami
- adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne w związku z celami, dla których są przetwarzane
- dokładne i, w razie potrzeby, aktualizowane
- przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osób, których dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane, oraz
- przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych.

Beneficjenci mogą udzielić swojemu personelowi dostępu do danych osobowych tylko wtedy, gdy jest to absolutnie niezbędne do wdrożenia Umowy, zarządzania nią i jej monitorowania. Beneficjenci muszą zapewnić, że personel jest zobowiązany do zachowania poufności.

Beneficjenci muszą poinformować osoby, których dane są przekazywane organowi przyznającemu, i przekazać im Oświadczenie o ochronie prywatności portalu.

15.3 Konsekwencje nieprzestrzegania przepisów

Jeśli beneficjent naruszy którekolwiek ze swoich zobowiązań wynikających z niniejszego artykułu, dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28).

¹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

¹⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE („RODO”) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

Takie naruszenia mogą również prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 16 - PRAWA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ - KONTEKST I WYNIKI - PRAWA DOSTĘPU I PRAWA UŻYTKOWANIA

16.1 Informacje podstawowe i prawa dostępu do nich

Beneficjenci muszą zapewnić sobie nawzajem i innym uczestnikom dostęp do istniejącej wiedzy określonej jako niezbędna do realizacji działania, z zastrzeżeniem wszelkich szczegółowych zasad określonych w załączniku 5.

„Kontekst” oznacza wszelkie dane, know-how lub informacje, niezależnie od ich formy lub charakteru (materialnego lub niematerialnego), w tym wszelkie prawa, takie jak prawa własności intelektualnej, które:

- (a) beneficjenci posiadają przed przystąpieniem do Umowy, oraz
- (b) są potrzebne do wdrożenia działania lub wykorzystania wyników.

Jeśli informacje podstawowe podlegają prawom osób trzecich, dany beneficjent musi zapewnić, że jest w stanie wywiązać się ze swoich zobowiązań wynikających z Umowy.

16.2 Własność wyników

Institucja udzielająca dotacji nie uzyskuje prawa własności do wyników uzyskanych w ramach działania.

„Wymiki” oznaczają wszelkie materialne lub niematerialne skutki działania, takie jak dane, know-how lub informacje, niezależnie od ich formy lub charakteru, niezależnie od tego, czy można je chronić, jak również wszelkie prawa z nimi związane, w tym prawa własności intelektualnej.

16.3 Prawa do korzystania przez Instytucję udzielającą dotacji z materiałów, dokumentów i informacji otrzymanych do celów związanych z polityką, informacją, komunikacją, rozpowszechnianiem i reklamą

Institucja udzielająca dotacji ma prawo do wykorzystywania informacji niewrażliwych związanych z działaniem oraz materiałów i dokumentów otrzymanych od beneficjentów (w szczególności streszczeń do publikacji, wyników, a także wszelkich innych materiałów, takich jak zdjęcia lub materiały audiowizualne, w formie papierowej lub elektronicznej) do celów związanych z polityką, informacją, komunikacją, rozpowszechnianiem i promocją - w trakcie działania lub po jego

zakończeniu.

Prawo do korzystania z materiałów, dokumentów i informacji beneficjentów jest udzielane w formie nieodpłatnej, niewyłącznej i nieodwołalnej licencji, która obejmuje następujące prawa:

- (a) **wykorzystywanie ich do własnych celów** (w szczególności udostępnianie osobom pracującym dla Instytucji udzielającej dotacji lub jakiegokolwiek innej służby UE (w tym instytucji, organów, urzędów, agencji itp.) lub instytucji lub organu państwa członkowskiego UE; kopiowanie lub powielanie ich w całości lub w części, w nieograniczonej liczbie; oraz przekazywanie za pośrednictwem prasowych serwisów informacyjnych)
- (b) **publiczne rozpowszechnianie** (w szczególności publikacja w formie papierowej oraz w formie elektronicznej lub cyfrowej, publikacja w Internecie, w formie pliku do pobrania lub bez możliwości pobrania, nadawanie za pośrednictwem dowolnego kanału, publiczne wyświetlanie lub prezentacja, przekazywanie za pośrednictwem prasowych serwisów informacyjnych lub umieszczanie w powszechnie dostępnych bazach danych lub indeksach)
- (c) **edytowanie lub przeredagowanie** (w tym skracanie, streszczanie, wstawianie innych elementów (np. metadane, legendy, inne elementy graficzne, wizualne, dźwiękowe lub tekstowe), wyodrębnianie części (np. plików audio lub wideo), dzielenie na części, wykorzystanie w kompilacji)
- (d) **tłumaczenie**
- (e) **przechowywanie** w formie papierowej, elektronicznej lub innej
- (f) **archiwizacja**, zgodnie z obowiązującymi zasadami zarządzania dokumentami
- (g) prawo do upoważniania **osób trzecich** do działania w jego imieniu lub do udzielania osobom trzecim sublicencji na sposoby korzystania określone w lit. b), c), d) i f), jeżeli jest to konieczne do działalności informacyjnej, komunikacyjnej i reklamowej Instytucji udzielającej dotacji
- (h) **przetwarzanie**, analizowanie, agregowanie otrzymanych materiałów, dokumentów i informacji oraz **tworzenie dzieł pochodnych**.

Prawa użytkowania są przyznawane na cały okres obowiązywania danych praw własności przemysłowej lub intelektualnej.

Jeśli materiały lub dokumenty podlegają autorskim prawom osobistym lub prawom osób trzecich (w tym prawom własności intelektualnej lub prawom osób fizycznych do ich wizerunku i głosu), beneficjenci muszą zapewnić, że wypełniają swoje zobowiązania wynikające z niniejszej Umowy (w szczególności poprzez uzyskanie niezbędnych licencji i zezwoleń od zainteresowanych właścicieli praw).

W stosownych przypadkach Instytucja udzielająca dotacji wprowadzi następujące informacje:

„© - [rok] - [nazwa właściciela praw autorskich]. Wszelkie prawa zastrzeżone. Licencja udzielona [nazwa organu udzielającego licencji] na warunkach.”

16.4 Szczegółowe zasady dotyczące praw własności intelektualnej, wyników i kontekstu

Szczegółowe zasady dotyczące praw własności intelektualnej, wyników i kontekstu (jeśli dotyczy) określono w Załączniku 5.

16.5 Konsekwencje nieprzestrzegania przepisów

Jeśli beneficjent naruszy którekolwiek ze swoich zobowiązań wynikających z niniejszego artykułu, dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28).

Takie naruszenie może również prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 17 - KOMUNIKACJA, ROZPOWSZECHNIANIE I WIDOCZNOŚĆ

17.1 Komunikacja - Rozpowszechnianie - Promowanie działania

O ile nie uzgodniono inaczej z instytucją udzielającą dotacji, beneficjenci muszą promować działanie i jego wyniki poprzez dostarczanie ukierunkowanych informacji wielu odbiorcom (w tym mediom i opinii publicznej), zgodnie z załącznikiem 1 oraz w sposób strategiczny, spójny i skuteczny.

Przed zaangażowaniem się w działania komunikacyjne lub rozpowszechniające, które mogą mieć znaczący wpływ na media, beneficjenci muszą poinformować o tym Instytucja udzielająca dotacji.

17.2 Widoczność - flaga europejska i oświadczenie o finansowaniu

O ile nie uzgodniono inaczej z instytucją udzielającą dotacji, działania komunikacyjne beneficjentów związane z działaniem (w tym relacje z mediami, konferencje, seminaria, materiały informacyjne, takie jak broszury, ulotki, plakaty, prezentacje itp. w formie elektronicznej, za pośrednictwem mediów tradycyjnych lub społecznościowych itp.), działania w zakresie rozpowszechniania oraz wszelka infrastruktura, sprzęt, pojazdy, dostawy lub główne wyniki finansowane z dotacji muszą potwierdzać wsparcie UE i zawierać flagę europejską (emblem) oraz oświadczenie o finansowaniu (w stosownych przypadkach przetłumaczone na języki lokalne):

Funded by the
European Union

Co-funded by the
European Union

Funded by the
European Union

Co-funded by the
European Union

Godło musi pozostać odrębne i oddzielne i nie może być modyfikowane poprzez dodawanie innych znaków wizualnych, marek lub tekstu.

Poza emblematem, żadna inna identyfikacja wizualna ani logo nie mogą być wykorzystywane do podkreślenia wsparcia UE.

W przypadku wyświetlania w połączeniu z innymi logo (np. beneficjentów lub sponsorów), emblemat musi być wyświetlany co najmniej tak samo wyraźnie i widocznie jak inne logo.

Do celów wypełniania obowiązków wynikających z niniejszego artykułu beneficjenci mogą używać godła bez uprzedniego uzyskania zgody Instytucji udzielającej dotacji. Nie daje im to jednak prawa do wyłącznego korzystania. Ponadto nie mogą oni przywłaszczać sobie godła ani żadnego podobnego znaku towarowego lub logo, ani poprzez rejestrację, ani w żaden inny sposób.

17.3 Jakość informacji - Wyłączenie odpowiedzialności

Wszelkie działania komunikacyjne lub rozpowszechniające związane z działaniem muszą wykorzystywać informacje zgodne ze stanem faktycznym.

Ponadto musi zawierać następujące zastrzeżenie (w stosownych przypadkach przetłumaczone na języki lokalne):

„Finansowane przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie są jednak wyłącznie poglądami autora (autorów) i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej lub [nazwa Instytucji udzielającej dotacji]. Ani Unia Europejska, ani Instytucja udzielająca dotacji nie mogą być za nie pociągnięte do odpowiedzialności.”

17.4 Szczegółowe zasady komunikacji, rozpowszechniania i widoczności

Szczegółowe zasady komunikacji, rozpowszechniania i widoczności (jeśli istnieją) określono w Załączniku 5.

17.5 Konsekwencje nieprzestrzegania przepisów

Jeśli beneficjent naruszy którekolwiek ze swoich zobowiązań wynikających z niniejszego artykułu, dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28).

Takie naruszenia mogą również prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 18 - SZCZEGÓŁOWE ZASADY REALIZACJI DZIAŁANIA

18.1 Szczegółowe zasady realizacji działania

Szczegółowe zasady realizacji działania (jeśli dotyczy) określono w załączniku 5.

18.2 Konsekwencje nieprzestrzegania przepisów

Jeśli beneficjent naruszy którekolwiek ze swoich zobowiązań wynikających z niniejszego artykułu, dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28).

Takie naruszenie może również prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w rozdziale 5.

SEKCJA 3 ADMINISTROWANIE DOTACJAMI

ARTYKUŁ 19 - OGÓLNE OBOWIĄZKI INFORMACYJNE

19.1 Wnioski o udzielenie informacji

Beneficjenci muszą dostarczyć - w trakcie działania lub po jego zakończeniu i zgodnie z art. 7 - wszelkie informacje wymagane w celu zweryfikowania kwalifikowalności zadeklarowanych

kosztów lub wkładów, właściwej realizacji działania i zgodności z innymi zobowiązaniami wynikającymi z Umowy.

Dostarczone informacje muszą być dokładne, precyzyjne i kompletne oraz w wymaganym formacie, w tym w formacie elektronicznym.

19.2 Aktualizacje danych rejestru uczestników

Beneficjenci muszą aktualizować - przez cały czas, w trakcie działania lub po jego zakończeniu - swoje informacje przechowywane w Rejestrze Uczestników Portalu, w szczególności swoje imię i nazwisko, adres, przedstawicieli prawnych, formę prawną i typ organizacji.

19.3 Informacje o wydarzeniach i okolicznościach mających wpływ na działanie

Beneficjenci muszą niezwłocznie poinformować Instytucję udzielającą dotacji (i innych beneficjentów) o każdym z poniższych przypadków:

(a) **zdarzenia**, które mogą wpłynąć na realizację działania lub je opóźnić lub wpłynąć w szczególności na interesy finansowe UE:

(i) zmiany w ich sytuacji prawnej, finansowej, technicznej, organizacyjnej lub własnościowej (w tym zmiany związane z jedną z podstaw wykluczenia wymienionych w oświadczeniu podpisanym przed podpisaniem umowy o udzielenie dotacji)

(ii) informacje o powiązonym działaniu: nie dotyczy

(b) **okoliczności** mające wpływ na:

(i) decyzję o przyznaniu dotacji lub

(ii) [OPCJA 1 domyślnie: informacje o powiązonym działaniu: nie dotyczy] [OPCJA 2, jeśli wybrana do grantu: zmiany dotyczące powiązanego działania (patrz Artykuł 3)]

19.4 Konsekwencje nieprzestrzegania przepisów

Jeśli beneficjent naruszy którekolwiek ze swoich zobowiązań wynikających z niniejszego artykułu, dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28).

Takie naruszenia mogą również prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 20 - PROWADZENIE DOKUMENTACJI

20.1 Prowadzenie rejestrów i dokumentów dodatkowych

Beneficjenci muszą - co najmniej do terminu określonego w Arkuszu Danych (zob. pkt 6) - przechowywać dokumentację i inne dokumenty potwierdzające prawidłową realizację działania zgodnie z przyjętymi standardami w danej dziedzinie (jeśli istnieją).

Ponadto beneficjenci muszą - za ten sam okres - przechowywać następujące informacje w celu uzasadnienia zadeklarowanych kwot:

(a) w przypadku kosztów rzeczywistych: odpowiednie zapisy i dokumenty potwierdzające zadeklarowane koszty (takie jak umowy, umowy podwykonawcze, faktury i zapisy księgowe); ponadto zwyczajowe procedury rachunkowości i kontroli wewnętrznej beneficjentów muszą umożliwiać bezpośrednie uzgodnienie zadeklarowanych kwot z kwotami zaksięgowanymi na ich rachunkach oraz kwotami podanymi w dokumentach potwierdzających

(b) w przypadku zryczałtowanych kosztów i składek (jeśli występują): odpowiednia ewidencja i dokumenty potwierdzające kwalifikowalność kosztów lub składek, do których stosowana jest stawka zryczałtowana

(c) w przypadku następujących uproszczonych kosztów i wkładów: beneficjenci nie muszą prowadzić szczegółowej dokumentacji dotyczącej faktycznie poniesionych kosztów, ale muszą ją prowadzić:

(i) w przypadku kosztów jednostkowych i składek (jeśli występują): odpowiednie zapisy i dokumenty potwierdzające liczbę zadeklarowanych jednostek

(ii) w przypadku kosztów ryczałtowych i wkładów (jeśli występują): odpowiednie zapisy i dokumenty potwierdzające prawidłowe wykonanie prac zgodnie z opisem w załączniku 1

(iii) w przypadku finansowania niepowiązanego z kosztami (jeśli dotyczy): odpowiednie zapisy i dokumenty potwierdzające w celu udowodnienia osiągnięcia wyników lub spełnienia warunków opisanych w załączniku 1

(d) w odniesieniu do kosztów jednostkowych, stawek jednolitych i kwot ryczałtowych oraz wkładów zgodnie ze zwykłymi praktykami księgowania kosztów (jeśli takie istnieją): beneficjenci muszą przechowywać wszelkie odpowiednie zapisy i dokumenty potwierdzające, aby udowodnić, że ich praktyki księgowania kosztów były stosowane w spójny sposób, w oparciu o obiektywne kryteria, niezależnie od źródła finansowania, oraz że spełniają warunki kwalifikowalności określone w art. 6.1 i 6.2.

Ponadto dla poszczególnych kategorii budżetowych wymagane są następujące informacje:

(e) w przypadku kosztów personelu: czas przepracowany na rzecz beneficjenta w ramach

działania musi być potwierdzony deklaracjami podpisywanymi co miesiąc przez daną osobę i jej przełożonego, chyba że istnieje inny wiarygodny system ewidencji czasu pracy; Instytucja udzielająca dotacji może zaakceptować alternatywne dowody potwierdzające czas przepracowany na rzecz zadeklarowanego działania, jeżeli uzna, że zapewniają one odpowiedni poziom pewności

(f) dodatkowe zasady prowadzenia dokumentacji: nie dotyczy

Rejestry i dokumenty potwierdzające muszą być udostępniane na żądanie (zob. art. 19) lub w kontekście kontroli, przeglądów, audytów lub dochodzeń (zob. art. 25).

W przypadku trwających kontroli, przeglądów, audytów, dochodzeń, postępowań sądowych lub innych postępowań dotyczących roszczeń wynikających z umowy (w tym rozszerzenia ustaleń; zob. art. 25), beneficjenci muszą przechowywać te zapisy i inną dokumentację uzupełniającą do czasu zakończenia tych procedur.

Beneficjenci muszą zachować oryginały dokumentów. Dokumenty cyfrowe i zdigitalizowane są uznawane za oryginały, jeżeli są dozwolone przez obowiązujące prawo krajowe. Instytucja udzielająca dotacji może zaakceptować dokumenty nieoryginalne, jeśli oferują one porównywalny poziom pewności.

20.2 Konsekwencje nieprzestrzegania przepisów

Jeśli beneficjent naruszy którykolwiek ze swoich obowiązków wynikających z niniejszego artykułu, koszty lub wkłady niewystarczająco uzasadnione będą niekwalifikowalne (zob. art. 6) i zostaną odrzucone (zob. art. 27), a dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28).

Takie naruszenia mogą również prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 21 - SPRAWOZDAWCZOŚĆ

21.1 Ciągła sprawozdawczość

Beneficjenci muszą na bieżąco informować o postępach w realizacji działania (np. **wynikach, ważnych etapach, produktach/wynikach, krytycznych zagrożeniach, wskaźnikach** itp.) za pośrednictwem narzędzia do sprawozdawczości ciągłej portalu oraz zgodnie z harmonogramem i warunkami w nim określonymi (uzgodnionymi z organem udzielającym dotacji).

Standardowe dokumenty (np. sprawozdania z postępu prac niepowiązane z płatnościami, sprawozdania dotyczące skumulowanych wydatków, sprawozdania specjalne itp.

21.2 Sprawozdawczość okresowa: Raporty techniczne i sprawozdania finansowe

Ponadto beneficjenci muszą dostarczać raporty w celu wnioskowania o płatności, zgodnie z harmonogramem i warunkami określonymi w arkuszu danych (zob. punkt 4.2):

- w przypadku dodatkowego prefinansowania (jeśli dotyczy): **dodatkowe sprawozdanie z prefinansowania**

- dla płatności okresowych (jeśli występują) i płatności końcowej: **raport okresowy**. Raporty wstępne i okresowe zawierają część techniczną i finansową.

Część techniczna obejmuje przegląd realizacji działania. Należy ją przygotować przy użyciu szablonu dostępnego w narzędziu do okresowego raportowania portalu.

Część finansowa dodatkowego sprawozdania z płatności zaliczkowych zawiera oświadczenie o wykorzystaniu poprzedniej płatności zaliczkowej.

Część finansowa raportu okresowego obejmuje:

- sprawozdania finansowe (jednostkowe i skonsolidowane; dla wszystkich beneficjentów/podmiotów powiązanych)

- wyjaśnienie dotyczące wykorzystania zasobów (lub szczegółowa tabela raportowania kosztów, jeśli jest wymagana)

- zaświadczenia o sprawozdaniach finansowych (CFS) (jeśli są wymagane; zob. art. 24.2 i arkusz danych, pkt 4.3).

Sprawozdania finansowe muszą wyszczególniać kwalifikowalne koszty i wkłady dla każdej kategorii budżetowej oraz, w przypadku płatności końcowej, również przychody dla danego działania (zob. art. 6 i 22).

Należy zadeklarować wszystkie poniesione koszty kwalifikowalne i wkłady, nawet jeśli przekraczają one kwoty wskazane w szacunkowym budżecie (zob. załącznik 2). Kwoty niezadeklarowane w indywidualnych sprawozdaniach finansowych nie będą brane pod uwagę przez Instytucję udzielającą dotacji.

Podpisując sprawozdania finansowe (bezpośrednio w narzędziu do sprawozdawczości okresowej portalu), beneficjenci potwierdzają, że:

- podane informacje są kompletne, rzetelne i prawdziwe

- zadeklarowane koszty i składki są kwalifikowalne (zob. art. 6)

- koszty i wkłady mogą być potwierdzone odpowiednimi zapisami i dokumentami

uzupełniającymi (zob. art. 20), które zostaną przedstawione na żądanie (zob. art. 19) lub w kontekście kontroli, przeglądów, audytów i dochodzeń (zob. art. 25)

- w przypadku końcowego raportu okresowego: wszystkie przychody zostały zadeklarowane (jeśli jest to wymagane; zob. art. 22).

Beneficjenci będą musieli przedłożyć również sprawozdania finansowe swoich podmiotów powiązanych (jeśli takie istnieją). W przypadku odzyskiwania środków (zob. art. 22) beneficjenci będą również odpowiedzialni za sprawozdania finansowe swoich podmiotów powiązanych.

21.3 Waluta sprawozdań finansowych i przeliczanie na euro

Sprawozdania finansowe muszą być sporządzane w euro.

Beneficjenci posiadający rachunki ogólne założone w walucie innej niż euro muszą przeliczyć koszty zaksięgowane na ich *rachunkach* w euro, po średnim dziennym kursie wymiany opublikowanym w serii C *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* (strona internetowa EBC), obliczonym za odpowiedni okres sprawozdawczy.

Jeśli w *Dzienniku Urzędowym* nie opublikowano dziennego kursu wymiany euro dla danej waluty, należy je przeliczyć według średniego miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany opublikowanego na stronie internetowej Komisji Europejskiej (InforEuro), obliczonego dla odpowiedniego okresu sprawozdawczego.

Beneficjenci posiadający rachunki ogólne w euro muszą przeliczyć koszty poniesione w innej walucie na euro zgodnie ze swoimi zwykłymi praktykami księgowymi.

21.4 Język sprawozdawczości

Sprawozdania muszą być sporządzane w języku Umowy, chyba że uzgodniono inaczej z Instytucją udzielającą dotacji (zob. Arkusz danych, pkt 4.2).

21.5 Konsekwencje nieprzestrzegania przepisów

Jeśli przedłożony raport nie jest zgodny z niniejszym artykułem, Instytucja udzielająca dotacji może zawiesić termin płatności (zob. art. 29) i zastosować inne środki opisane w rozdziale 5.

Jeśli koordynator naruszy swoje obowiązki sprawozdawcze, Instytucja udzielająca dotacji może zakończyć dotację lub udział koordynatora (zob. art. 32) lub zastosować inne środki opisane w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 22 - PŁATNOŚCI I ODZYSKIWANIE NALEŻNOŚCI - OBLICZANIE NALEŻNYCH KWOT

22.1 Płatności i ustalenia dotyczące płatności

Płatności będą dokonywane zgodnie z harmonogramem i zasadami określonymi w arkuszu danych (zob. punkt 4.2).

Płatności będą dokonywane w euro na rachunek bankowy wskazany przez koordynatora (zob. arkusz danych, pkt 4.2) i muszą zostać rozdysponowane bez nieuzasadnionej zwłoki (ograniczenia mogą mieć zastosowanie do dystrybucji początkowej płatności zaliczkowej; zob. arkusz danych, pkt 4.2).

Płatności na ten rachunek bankowy zwalniają Instytucję udzielającą dotacji z obowiązku dokonania płatności. Koszty przelewów będą ponoszone w następujący sposób:

- Instytucja udzielająca dotacji ponosi koszty przelewów pobieranych przez jego bank
- beneficjent ponosi koszty przelewów pobieranych przez jego bank
- strona powodująca powtórne przekazanie ponosi wszystkie koszty powtórnego przekazania.

Płatności dokonywane przez Instytucję udzielającą dotacji będą uznawane za zrealizowane w dniu, w którym zostaną one zaksięgowane na jego rachunku.

22.2 Zwroty

Zwroty będą dokonywane, jeśli - w momencie rozwiązania umowy z beneficjentem, płatności końcowej lub później - okaże się, że Instytucja udzielająca dotacji zapłacił za dużo i musi odzyskać nienależne kwoty.

Ogólny system odpowiedzialności za odzyskiwanie środków (odpowiedzialność pierwszej linii) jest następujący: w momencie płatności końcowej koordynator będzie w pełni odpowiedzialny za odzyskiwanie środków, nawet jeśli nie był ostatecznym odbiorcą nienależnych kwot. W momencie rozwiązania umowy z beneficjentem lub po dokonaniu płatności końcowej odzyskane środki zostaną zwrócone bezpośrednio zainteresowanemu beneficjentom.

Beneficjenci będą w pełni odpowiedzialni za spłatę długów swoich podmiotów powiązanych. W przypadku wyegzekwowanych zwrotów (zob. Art. 22.4):

- beneficjenci będą solidarnie odpowiedzialni za spłatę zadłużenia innego beneficjenta w ramach Umowy (w tym odsetek za zwłokę), jeżeli wymaga tego Instytucja udzielająca dotacji (zob. arkusz danych, pkt 4.4)

- podmioty powiązane będą ponosić odpowiedzialność za spłatę zadłużenia swoich beneficjentów w ramach umowy (w tym odsetek za zwłokę), jeśli będzie to wymagane przez Instytucję udzielającą dotacji (zob. arkusz danych, pkt 4.4).

22.3 Należne kwoty

22.3.1 Płatności zaliczkowe

Celem prefinansowania jest zapewnienie beneficjentom płynności finansowej. Pozostaje on własnością UE do momentu dokonania płatności końcowej.

W przypadku **wstępnych prefinansowań** (jeśli występują), należna kwota, harmonogram i warunki określono w arkuszu danych (zob. punkt 4.2).

W przypadku **dodatkowych płatności zaliczkowych** (jeśli występują), należna kwota, harmonogram i warunki są również określone w arkuszu danych (zob. pkt 4.2). Jeśli jednak z oświadczenia o wykorzystaniu poprzedniej płatności zaliczkowej wynika, że wykorzystano mniej niż 70%, kwota określona w arkuszu danych zostanie pomniejszona o różnicę między progiem 70% a wykorzystaną kwotą.

Płatności zaliczkowe (lub ich części) mogą być kompensowane (bez zgody beneficjentów) z kwotami należnymi od beneficjenta na rzecz instytucji udzielającej dotacji - do wysokości kwoty należnej temu beneficjentowi.

W przypadku dotacji, w których Instytucją udzielającą dotacji jest Komisja Europejska lub agencja wykonawcza UE, kompensata może być również dokonywana z kwotami należnymi innym służbom Komisji lub agencjom wykonawczym.

Płatności nie zostaną dokonane, jeśli termin płatności lub płatności zostaną zawieszony (zob. art. 29 i 30).

22.3.2 Kwota należna w momencie rozwiązania umowy z beneficjentem – zwrot

W przypadku wypowiedzenia umowy przez beneficjenta Instytucja udzielająca dotacji określi tymczasową kwotę należną danemu beneficjentowi. Ewentualne płatności zostaną dokonane wraz z następną płatnością okresową lub końcową.

Należna kwota zostanie obliczona w następnym kroku:

Krok 1 - Obliczenie całkowitego zaakceptowanego wkładu UE

Krok 1 - Obliczenie całkowitego zaakceptowanego wkładu UE

Instytucja udzielająca dotacji najpierw obliczy „zaakceptowany wkład UE” dla beneficjenta za

wszystkie okresy sprawozdawcze, obliczając „maksymalny wkład UE w koszty” (stosując stopę finansowania do zaakceptowanych kosztów beneficjenta), biorąc pod uwagę wnioski o niższy wkład w koszty i ograniczenia progowe CFS (jeśli istnieją; zob. art. 24.5) oraz dodając wkłady (zaakceptowane wkłady jednostkowe, zryczałtowane lub ryczałtowe oraz finansowanie niepowiązane z kosztami, jeśli dotyczy).

Następnie Instytucja udzielająca dotacji uwzględni ewentualne obniżki dotacji. Otrzymana kwota stanowi „całkowity zaakceptowany wkład UE” dla beneficjenta.

Saldo jest następnie obliczane poprzez odjęcie otrzymanych płatności (jeśli takie istnieją; zob. sprawozdanie dotyczące podziału płatności w art. 32) od całkowitego zaakceptowanego wkładu UE:

{całkowity zaakceptowany wkład UE dla beneficjenta minus
{otrzymane płatności zaliczkowe i okresowe (jeśli występują)}}.

Jeśli saldo jest **dodatnie**, kwota ta zostanie uwzględniona w kolejnej płatności okresowej lub końcowej na rzecz konsorcjum.

Jeżeli saldo jest **ujemne**, zostanie ono **odzyskane** zgodnie z następującą procedurą: Instytucja udzielająca dotacji wyśle do danego beneficjenta **pismo z informacją wstępną**:

- formalne powiadomienie o zamiarze windykacji, należnej kwocie, kwocie podlegającej windykacji i jej przyczynach oraz
- w ciągu 30 dni od otrzymania powiadomienia.

Jeśli nie zostaną zgłoszone żadne uwagi (lub Instytucja udzielająca dotacji zdecyduje się na odzyskanie środków pomimo otrzymanych uwag), potwierdzi kwotę do odzyskania i zwróci się o jej zapłatę do koordynatora (**pismo potwierdzające**).

Kwoty te zostaną później uwzględnione w kolejnej płatności okresowej lub końcowej.

22.3.3 Płatności okresowe

Płatności okresowe stanowią zwrot kosztów kwalifikowalnych i wkładów zadeklarowanych w związku z realizacją działania w okresach sprawozdawczych (jeśli dotyczy).

Ewentualne płatności okresowe będą dokonywane zgodnie z harmonogramem i zasadami określonymi w Arkuszu Danych (zob. punkt 4.2).

Płatność jest uzależniona od zatwierdzenia raportu okresowego. Jego zatwierdzenie nie oznacza uznania zgodności, autentyczności, kompletności lub poprawności jego treści.

Płatność okresowa zostanie obliczona przez Instytucję udzielającą dotacji w następujących krokach:

Etap 1 - Obliczenie całkowitego zaakceptowanego wkładu UE

Krok 2 - Ograniczenie do pułapu płatności okresowych

Krok 1 - Obliczenie całkowitego zaakceptowanego wkładu UE

Instytucja udzielająca dotacji środki obliczy „zaakceptowany wkład UE” dla działania w okresie sprawozdawczym, obliczając najpierw „maksymalny wkład UE w koszty” (stosując stopę finansowania do zaakceptowanych kosztów każdego beneficjenta), biorąc pod uwagę wnioski o niższy wkład w koszty i pułapy progowe CFS (jeśli istnieją; zob. art. 24.5) oraz dodając wkłady (zaakceptowane wkłady jednostkowe, zryczałtowane lub ryczałtowe oraz finansowanie niepowiązane z kosztami, jeśli dotyczy).

Następnie Instytucja udzielająca dotacji weźmie pod uwagę obniżki dotacji wynikające z rozwiązania umowy z beneficjentem (jeśli takie istnieją). Otrzymana kwota stanowi „całkowity zaakceptowany wkład UE”.

Krok 2 - Ograniczenie do pułapu płatności okresowych

Wynikająca z tego kwota jest następnie ograniczana, aby zapewnić, że łączna kwota płatności zaliczkowych i płatności okresowych (jeśli występują) nie przekroczy pułapu płatności okresowych określonego w arkuszu danych (zob. pkt 4.2).

Płatności okresowe (lub ich części) mogą być kompensowane (bez zgody beneficjentów) z kwotami należnymi od beneficjenta na rzecz Instytucji udzielającej dotacji - do wysokości kwoty należnej temu beneficjentowi.

W przypadku dotacji, w których Instytucją udzielającą dotacji jest Komisja Europejska lub agencja wykonawcza UE, kompensata może być również dokonywana z kwotami należnymi innym służbom Komisji lub agencjom wykonawczym.

Płatności nie będą dokonywane, jeśli termin płatności lub płatności zostaną zawieszony (zob. art. 29 i 30).

22.3.4 Płatność końcowa - Końcowa kwota dotacji - Przychody i zysk - Zwrot środków

Płatność końcowa (płatność salda) zwraca pozostałą część kosztów kwalifikowalnych i wkładów wnioskowanych na realizację działania (jeśli takie istnieją).

Płatność końcowa zostanie dokonana zgodnie z harmonogramem i warunkami określonymi w arkuszu danych (zob. punkt 4.2).

Płatność zależy od zatwierdzenia końcowego raportu okresowego. Jego zatwierdzenie nie oznacza uznania zgodności, autentyczności, kompletności lub poprawności jego treści.

Ostateczna kwota dotacji na działanie zostanie obliczona w następujących krokach:

Krok 1 - Obliczenie całkowitego zaakceptowanego wkładu UE

Krok 2 - Ograniczenie do maksymalnej kwoty dotacji

Krok 3 - Zmniejszenie ze względu na zasadę niedochodowości

Krok 1 - Obliczenie całkowitego zaakceptowanego wkładu UE

Instytucja udzielająca dotacji najpierw obliczy „zaakceptowany wkład UE” dla działania dla wszystkich okresów sprawozdawczych, obliczając „maksymalny wkład UE w koszty” (stosując stopę finansowania do całkowitych zaakceptowanych kosztów każdego beneficjenta), biorąc pod uwagę wnioski o niższy wkład w koszty, pułapów progowych CFS (jeśli występują; zob. art. 24.5) i dodanie składek (zaakceptowanych składek jednostkowych, zryczałtowanych lub ryczałtowych oraz finansowania niepowiązanego z kosztami, jeśli występuje).

Następnie Instytucja udzielająca dotacji uwzględni ewentualne obniżki dotacji. Otrzymana kwota to „całkowity zaakceptowany wkład UE”.

Krok 2 - Ograniczenie do maksymalnej kwoty dotacji

Jeśli uzyskana kwota jest wyższa niż maksymalna kwota dotacji określona w art. 5.2, zostanie ona ograniczona do tej ostatniej.

Krok 3 - Redukcja wynikająca z zasady braku zysku

Jeśli w arkuszu danych przewidziano zasadę niedochodowości (zob. pkt 4.2), dotacja nie może przynosić zysku (tj. nadwyżki kwoty uzyskanej w wyniku kroku 2 powiększonej o przychody z działania nad kosztami kwalifikowalnymi i wkładami zatwierdzonymi przez Instytucję udzielającą dotacji).

„Dochód” to cały dochód wygenerowany przez działanie w czasie jego trwania (zob. art. 4) dla beneficjentów, którzy są podmiotami prawnymi nastawionymi na zysk.

Jeśli wystąpi zysk, zostanie on odliczony proporcjonalnie do ostatecznej stawki zwrotu kosztów kwalifikowalnych zatwierdzonej przez Instytucję udzielającą dotacji (w porównaniu z kwotą obliczoną zgodnie z krokami 1 i 2 pomniejszoną o wkłady).

Saldo (płatność końcowa) jest następnie obliczane poprzez odjęcie całkowitej kwoty prefinansowania i płatności okresowych już dokonanych (jeśli takie istnieją) od ostatecznej kwoty dotacji:

{końcowa kwota dotacji minus

{wykonane płatności zaliczkowe i okresowe (jeśli występują)}}.

Jeśli saldo jest **dodatnie**, zostanie ono wypłacone koordynatorowi.

Płatność końcowa (lub jej część) może zostać skompensowana (bez zgody beneficjentów) z kwotami

należnymi beneficjentowi od Instytucji udzielającej dotacji - do wysokości kwoty należnej temu beneficjentowi.

W przypadku dotacji, w których Instytucją udzielającą dotacji jest Komisja Europejska lub agencja wykonawcza UE, kompensata może być również dokonywana z kwotami należnymi innym służbom Komisji lub agencjom wykonawczym.

Płatności nie będą dokonywane, jeśli termin płatności lub płatności zostaną zawieszony (zob. art. 29 i 30).

Jeśli saldo jest **ujemne**, zostanie ono **odzyskane** zgodnie z następującą procedurą: Instytucja udzielająca dotacji wyśle do koordynatora **pismo z informacją wstępną**:

- formalne powiadomienie o zamiarze odzyskania środków, ostatecznej kwocie dotacji, kwocie podlegającej odzyskaniu i powodach jej odzyskania
- w ciągu 30 dni od otrzymania powiadomienia.

Jeśli nie zostaną zgłoszone żadne uwagi (lub Instytucja udzielająca dotacji zdecyduje się na odzyskanie środków pomimo otrzymanych uwag), potwierdzi kwotę do odzyskania (**pismo potwierdzające**) wraz z **notą debetową** zawierającą warunki i termin płatności.

Jeśli płatność nie zostanie dokonana w terminie określonym w notie debetowej, Instytucja udzielająca dotacji **wyegzekwuje odzyskanie** środków zgodnie z art. 22.4.

22.3.5 Wdrożenie audytu po dokonaniu płatności końcowej - Zmieniona końcowa kwota dotacji - Odzyskiwanie środków

Jeżeli - po dokonaniu płatności końcowej (w szczególności po przeprowadzeniu kontroli, przeglądów, audytów lub dochodzeń; zob. art. 25) - Instytucja udzielająca dotacji odrzuci koszty lub wkłady (zob. art. 27) lub zmniejszy dotację (zob. art. 28), obliczy on **zmienioną końcową kwotę dotacji** dla danego beneficjenta.

Zmieniona ostateczna kwota dotacji dla beneficjenta zostanie obliczona w kolejnym kroku: Krok 1 - Obliczenie skorygowanego całkowitego zaakceptowanego wkładu UE

Krok 1 - Obliczenie skorygowanego całkowitego zaakceptowanego wkładu UE

Instytucja udzielająca dotacji obliczy najpierw „skorygowany zaakceptowany wkład UE” dla beneficjenta, obliczając „skorygowane zaakceptowane koszty” i „skorygowane zaakceptowane wkłady”.

Następnie uwzględnione zostaną ewentualne obniżki dotacji. Wynikowy „skorygowany całkowity zaakceptowany wkład UE” to skorygowana ostateczna kwota dotacji beneficjenta.

Jeżeli skorygowana ostateczna kwota dotacji jest niższa niż ostateczna kwota dotacji beneficjenta (tj. jego udział w ostatecznej kwocie dotacji na działanie), zostanie ona **odzyskana** zgodnie z następującą procedurą:

Ostateczną kwotę dotacji beneficjenta (tj. udział w ostatecznej kwocie dotacji na działanie) oblicza się w następujący sposób:

{ {łączny zaakceptowany wkład UE dla beneficjenta podzielony przez całkowity zaakceptowany wkład UE na działanie} pomnożony przez ostateczna kwota dotacji na działanie }.

Instytucja udzielająca dotacji prześle zainteresowanemu beneficjentowi **wstępne pismo informacyjne**:

- formalne powiadomienie o zamiarze odzyskania, kwocie do odzyskania i przyczynach oraz
- w ciągu 30 dni od otrzymania powiadomienia.

Jeśli nie zostaną zgłoszone żadne uwagi (lub Instytucja udzielająca dotacji zdecyduje się na odzyskanie środków pomimo otrzymanych uwag), potwierdzi kwotę do odzyskania (**pismo potwierdzające**) wraz z **notą debetową** zawierającą warunki i termin płatności.

Zwrot środków od podmiotów powiązanych (jeśli takie istnieją) będzie realizowane za pośrednictwem ich beneficjentów.

Jeśli płatność nie zostanie dokonana w terminie określonym w nocie debetowej, Instytucja udzielająca dotacji **wyegzekwuje zwrot** środków zgodnie z art. 22.4.

22.4 Wymuszony zwrot

Jeśli płatność nie zostanie dokonana w terminie określonym w nocie obciążeniowej, należna kwota zostanie odzyskana:

- (a) poprzez potrącenie kwoty - bez zgody koordynatora lub beneficjenta - z wszelkich kwot należnych koordynatorowi lub beneficjentowi od Instytucji udzielającej dotacji.

W wyjątkowych okolicznościach, w celu zabezpieczenia interesów finansowych UE, kwota może zostać potrącona przed terminem płatności określonym w nocie debetowej.

W przypadku dotacji, w których Instytucją udzielającą dotacji jest Komisja Europejska lub agencja wykonawcza UE, długi mogą być również kompensowane z kwotami należnymi od innych służb Komisji lub agencji wykonawczych

- (b) poprzez wykorzystanie gwarancji finansowych (jeśli istnieją)

(c) poprzez pociągnięcie innych beneficjentów do odpowiedzialności solidarnej (jeśli dotyczy; zob. arkusz danych, pkt 4.4)

(d) poprzez pociągnięcie podmiotów powiązanych do odpowiedzialności solidarnej (jeśli dotyczy, zob. arkusz danych, punkt 4.4)

(e) poprzez podjęcie działań prawnych (zob. art. 43) lub, pod warunkiem że Instytucją udzielającą dotacji jest Komisja Europejska lub agencja wykonawcza UE, poprzez przyjęcie decyzji podlegającej wykonaniu na podstawie art. 299 Traktatu o funkcjonowaniu UE (TFUE) i art. 100 ust. 2 rozporządzenia finansowego UE 2018/1046.

Kwota do zwrotu zostanie powiększona o **odsetki za zwłokę** w wysokości określonej w art. 22.5, począwszy od dnia następującego po dacie płatności w nocie debetowej, do dnia otrzymania pełnej płatności włącznie.

Częściowe płatności zostaną w pierwszej kolejności zaliczone na poczet wydatków, opłat i odsetek za zwłokę, a następnie na poczet kwoty głównej.

Opłaty bankowe poniesione w procesie odzyskiwania będą ponoszone przez beneficjenta, chyba że zastosowanie ma dyrektywa 2015/2366¹⁷.

W przypadku dotacji, w których Instytucją udzielającą dotacji jest agencja wykonawcza UE, egzekwowane odzyskiwanie środków w drodze kompensaty lub wykonalnej decyzji będzie dokonywane przez służby Komisji Europejskiej (zob. również art. 43).

22.5 Konsekwencje nieprzestrzegania przepisów

22.5.1 Jeżeli Instytucja udzielająca dotacji nie dokona płatności w terminie (zob. powyżej), beneficjenci są uprawnieni do **odsetek za zwłokę** według stopy stosowanej przez Europejski Bank Centralny (EBC) w odniesieniu do jego głównych operacji refinansowania w euro („stopa referencyjna”), powiększonej o stopę określoną w arkuszu danych (pkt 4.2). Stopa referencyjna to stopa obowiązująca pierwszego dnia miesiąca, w którym upływa termin płatności, opublikowana w serii C *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*.

Jeśli odsetki za zwłokę są niższe lub równe 200 EUR, zostaną one wypłacone koordynatorowi wyłącznie na wniosek złożony w ciągu dwóch miesięcy od otrzymania opóźnionej płatności.

¹⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE i 2013/36/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 1093/2010, a także uchylająca dyrektywę 2007/64/WE (Dz.U. L 337 z 23.12.2015, s. 35).

Odsetki za zwłokę nie są należne, jeżeli wszyscy beneficjenci są państwami członkowskimi UE (w tym władzami regionalnymi i lokalnymi lub innymi organami publicznymi działającymi w imieniu państwa członkowskiego do celów niniejszej Umowy).

Jeśli płatności lub termin płatności zostaną zawieszono (zob. art. 29 i 30), płatność nie zostanie uznana za opóźnioną.

Odsetki za zwłokę obejmują okres od dnia następującego po terminie płatności (zob. wyżej) do dnia płatności włącznie.

Odsetki za zwłokę nie są brane pod uwagę przy obliczaniu ostatecznej kwoty dotacji.

22.5.2 Jeśli koordynator naruszy którykolwiek ze swoich obowiązków wynikających z niniejszego artykułu, dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28), a dotacja lub koordynator mogą zostać rozwiązani (zob. art. 32).

Takie naruszenia mogą również prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 23 – GWARANCJE

23.1 Gwarancja prefinansowania

Jeśli wymaga tego Instytucja udzielająca dotacji (zob. arkusz danych, pkt 4.2), beneficjenci muszą dostarczyć (jedną lub więcej) gwarancji prefinansowania zgodnie z harmonogramem i kwotami określonymi w arkuszu danych.

Koordynator musi przedłożyć je organowi przyznającemu w odpowiednim czasie przed prefinansowaniem, z którym są powiązane.

Gwarancje muszą być sporządzone przy użyciu szablonu opublikowanego na Portalu i spełniać następujące warunki:

- (a) zapewnione przez bank lub zatwierdzoną instytucję finansową z siedzibą w UE lub - na wniosek koordynatora i po zaakceptowaniu przez Instytucję udzielającą dotacji - przez stronę trzecią lub bank lub instytucję finansową z siedzibą poza UE oferujące równoważne zabezpieczenie
- (b) gwarant występuje jako gwarant na pierwsze wezwanie i nie wymaga, aby organ udzielający gwarancji w pierwszej kolejności wystąpił z roszczeniem regresowym wobec dłużnika głównego (tj. danego beneficjenta) oraz

(c) pozostają wyraźnie w mocy do czasu dokonania płatności końcowej, a jeżeli płatność końcowa ma formę odzyskania środków, do pięciu miesięcy po powiadomieniu beneficjenta o nocie debetowej.

Zostaną one wydane w ciągu następnego miesiąca.

23.2 Konsekwencje nieprzestrzegania przepisów

Jeśli beneficjenci naruszą swoje zobowiązanie do zapewnienia gwarancji prefinansowania, prefinansowanie nie zostanie wypłacone.

Takie naruszenia mogą również prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 24 - CERTYFIKATY

24.1 Raport z weryfikacji operacyjnej (OVR)

Nie dotyczy

24.2 Zaświadczenie o sprawozdaniu finansowym (CFS)

Jeśli wymaga tego Instytucja udzielająca dotacji (zob. arkusz danych, pkt 4.3), beneficjenci muszą dostarczyć zaświadczenia dotyczące ich sprawozdań finansowych (CFS), zgodnie z harmonogramem, progiem i warunkami określonymi w karcie danych.

Koordinator musi przedłożyć je jako część sprawozdania okresowego (zob. art. 21).

Zaświadczenia muszą być sporządzone przy użyciu wzoru opublikowanego na portalu, obejmować koszty zadeklarowane na podstawie kosztów rzeczywistych i kosztów zgodnie ze zwykłymi praktykami księgowania kosztów (jeśli istnieją) oraz spełniać następujące warunki:

(a) zapewnione przez wykwalifikowanego zatwierzonego audytora zewnętrznego, który jest niezależny i zgodny z dyrektywą 2006/43/WE¹⁸ (lub w przypadku organów publicznych: przez właściwego niezależnego urzędnika publicznego)

(b) weryfikacja musi być przeprowadzona zgodnie z najwyższymi standardami zawodowymi w celu zapewnienia, że sprawozdania finansowe są zgodne z postanowieniami Umowy, a zadeklarowane koszty są kwalifikowalne.

Certyfikaty nie będą miały wpływu na prawo Instytucji udzielającej dotacji do przeprowadzania własnych kontroli, przeglądów lub audytów, ani nie uniemożliwiają Europejskiemu Trybunałowi

Obrachunkowemu (ETO), Prokuraturze Europejskiej (EPPO) lub Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) korzystania z ich prerogatyw w zakresie audytów i dochodzeń w ramach Umowy (zob. art. 25).

Jeśli koszty (lub ich część) zostały już skontrolowane przez Instytucję udzielającą dotacji, koszty te nie muszą być objęte zaświadczeniem i nie będą brane pod uwagę przy obliczaniu progu (jeśli taki istnieje).

24.3 Zaświadczenie o zgodności ze zwykłymi praktykami księgowania kosztów

Nie dotyczy

24.4 Audyt systemów i procesów

Nie dotyczy

24.5 Konsekwencje nieprzestrzegania przepisów

Jeśli beneficjent nie przedłoży poświadczenia sprawozdania finansowego (CFS) lub poświadczenie zostanie odrzucone, zaakceptowany wkład UE w koszty zostanie ograniczony w celu odzwierciedlenia progu CFS.

Jeżeli beneficjent naruszy którykolwiek z pozostałych obowiązków wynikających z niniejszego artykułu, Instytucja udzielająca dotacji może zastosować środki opisane w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 25 - KONTROLE, PRZEGLĄDY, AUDYTY I DOCHODZENIA - ROZSZERZENIE ZAKRESU USTALEŃ

¹⁸ Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych lub podobne przepisy krajowe (Dz.U. L 157 z 9.6.2006, s. 87).

25.1 Kontrole, przeglądy i audyty instytucji udzielającej dotacji

25.1.1 Kontrole wewnętrzne

Instytucja udzielająca dotacji może - w trakcie działania lub po jego zakończeniu - sprawdzić prawidłową realizację działania i zgodność ze zobowiązaniami wynikającymi z umowy, w tym ocenić koszty i wkłady, wyniki i sprawozdania.

25.1.2 Recenzje projektów

Instytucja udzielająca dotacji może przeprowadzać przeglądy dotyczące właściwej realizacji działania i zgodności ze zobowiązaniami wynikającymi z umowy (ogólne przeglądy projektu lub przeglądy dotyczące konkretnych kwestii).

Takie przeglądy projektów można rozpocząć w trakcie realizacji działania i do terminu określonego w Arkuszu Danych (zob. pkt 6). Zostaną one formalnie zgłoszone zainteresowanemu koordynatorowi lub beneficjentowi i zostaną uznane za rozpoczęte w dniu zgłoszenia.

W razie potrzeby Instytucja udzielająca dotacji może korzystać z pomocy niezależnych ekspertów zewnętrznych. W przypadku korzystania z pomocy ekspertów zewnętrznych, dany koordynator lub beneficjent zostanie o tym poinformowany i będzie miał prawo wnieść sprzeciw ze względu na tajemnicę handlową lub konflikt interesów.

Zainteresowany koordynator lub beneficjent musi sumiennie współpracować i dostarczać - w wymaganym terminie - wszelkie informacje i dane uzupełniające wyniki i sprawozdania już przedłożone (w tym informacje na temat wykorzystania zasobów). Instytucja udzielająca dotacji może zwrócić się do beneficjentów o bezpośrednie dostarczenie takich informacji. Wrażliwe informacje i dokumenty będą traktowane zgodnie z art. 13.

Koordynator lub beneficjent może zostać poproszony o udział w spotkaniach, w tym z ekspertami zewnętrznymi.

W przypadku **kontroli na miejscu** dany beneficjent musi umożliwić dostęp do miejsc i pomieszczeń (w tym ekspertom zewnętrznym) oraz zapewnić łatwy dostęp do żądanych informacji.

Dostarczone informacje muszą być dokładne, precyzyjne i kompletne oraz w wymaganym formacie, w tym w formacie elektronicznym.

Na podstawie wyników przeglądu sporządzony zostanie **raport z przeglądu projektu**.

Instytucja udzielająca dotacji formalnie powiadomi o raporcie z przeglądu projektu danego koordynatora lub beneficjenta, który ma 30 dni od otrzymania powiadomienia na zgłoszenie uwag.

Przeglądy projektu (w tym raporty z przeglądu projektu) będą sporządzane w języku Umowy, chyba że uzgodniono inaczej z Instytucją udzielającą dotacji (zob. arkusz danych, pkt 4.2).

25.1.3 Audyty

Instytucja udzielająca dotacji może przeprowadzać audyty dotyczące właściwej realizacji działania i przestrzegania zobowiązań wynikających z Umowy.

Takie audyty można rozpocząć w trakcie realizacji działania i do terminu określonego w arkuszu danych (zob. pkt 6). Zostaną one formalnie zgłoszone zainteresowanemu beneficjentowi i zostaną uznane za rozpoczęte w dniu zgłoszenia.

Instytucja udzielająca dotacji może korzystać z własnych służb audytowych, zlecać audyty scentralizowanym służbom lub korzystać z usług zewnętrznych przedsiębiorstw audytowych. W przypadku korzystania z usług firmy zewnętrznej dany beneficjent zostanie o tym poinformowany i będzie miał prawo do zgłoszenia sprzeciwu ze względu na tajemnicę handlową lub konflikt interesów. Zainteresowany beneficjent musi sumiennie współpracować i dostarczyć - w wymaganym terminie - wszelkie informacje (w tym pełne rachunki, indywidualne zestawienia wynagrodzeń lub inne dane osobowe) w celu zweryfikowania zgodności z Umową. Wrażliwe informacje i dokumenty będą traktowane zgodnie z art. 13.

W przypadku kontroli **na miejscu** dany beneficjent musi umożliwić dostęp do miejsc i pomieszczeń (w tym dla zewnętrznej firmy audytorskiej) oraz musi zapewnić łatwy dostęp do wymaganych informacji.

Dostarczone informacje muszą być dokładne, precyzyjne i kompletne oraz w wymaganym formacie, w tym w formacie elektronicznym.

Na podstawie ustaleń audytu sporządzony zostanie **projekt raportu z audytu**.

Audytorzy formalnie powiadomią zainteresowanego beneficjenta o projekcie sprawozdania z audytu, który ma 30 dni od otrzymania powiadomienia na zgłoszenie uwag (procedura audytu kontradyktoryjności).

Końcowe sprawozdanie z audytu uwzględni uwagi danego beneficjenta i zostanie mu formalnie przekazane.

Audyty (w tym raporty z audytów) będą przeprowadzane w języku Umowy, chyba że uzgodniono inaczej z organem udzielającym dotacji (zob. arkusz danych, pkt 4.2).

25.2 Kontrole, przeglądy i audyty Komisji Europejskiej w zakresie dotacji innych organów przyznających dotacje

W przypadku, gdy Instytucją udzielającą dotacji nie jest Komisja Europejska, ma ona takie same prawa do kontroli, przeglądów i audytów jak Instytucja udzielająca dotacji.

25.3 Dostęp do dokumentacji w celu oceny uproszczonych form finansowania

Beneficjenci muszą zapewnić Komisji Europejskiej dostęp do swoich rejestrów ustawowych w celu okresowej oceny uproszczonych form finansowania stosowanych w programach UE.

25.4 Kontrole i dochodzenia OLAF, EPPO i ETO

Następujące organy mogą również przeprowadzać kontrole, przeglądy, audyty i dochodzenia - w trakcie działania lub po jego zakończeniu:

- Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) na mocy rozporządzeń nr 883/2013¹⁹ i nr 2185/96²⁰

- Prokuratura Europejska (EPPO) na mocy rozporządzenia 2017/1939

¹⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. w sprawie dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

²⁰ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

- Europejski Trybunał Obrachunkowy (ETO) na podstawie art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) i art. 257 rozporządzenia finansowego UE 2018/1046.

Na żądanie tych organów dany beneficjent musi dostarczyć pełne, dokładne i kompletne informacje w żądanym formacie (w tym pełne rachunki, indywidualne zestawienia wynagrodzeń lub inne dane osobowe, w tym w formacie elektronicznym) oraz umożliwić dostęp do miejsc i lokali w celu przeprowadzenia wizyt lub kontroli na miejscu - zgodnie z niniejszymi przepisami.

W tym celu dany beneficjent musi przechowywać wszystkie istotne informacje dotyczące działania, co najmniej do terminu określonego w arkuszu danych (pkt 6), a w każdym razie do czasu zakończenia wszelkich trwających kontroli, przeglądów, audytów, dochodzeń, postępowań sądowych lub innych roszczeń.

25.5 Konsekwencje kontroli, przeglądów, audytów i dochodzeń – Przedłużenie wyników przeglądów, audytów lub dochodzeń

25.5.1 Konsekwencje kontroli, przeglądów, audytów i dochodzeń w ramach tej dotacji

Ustalenia kontroli, przeglądów, audytów lub dochodzeń przeprowadzonych w kontekście tej dotacji mogą prowadzić do odrzucenia (zob. art. 27), zmniejszenia dotacji (zob. art. 28) lub innych środków

opisanych w rozdziale 5.

Odrzucenie lub zmniejszenie dotacji po dokonaniu płatności końcowej będzie skutkować zmianą ostatecznej kwoty dotacji (zob. art. 22).

Ustalenia z kontroli, przeglądów, audytów lub dochodzeń w trakcie realizacji działania mogą prowadzić do wniosku o zmianę (zob. art. 39) w celu zmiany opisu działania określonego w załączniku 1.

Kontrole, przeglądy, audyty lub dochodzenia, które wykryją systemowe lub powtarzające się błędy, nieprawidłowości, nadużycia finansowe lub naruszenia obowiązków w ramach jakiejkolwiek dotacji UE, mogą również prowadzić do konsekwencji w innych dotacjach UE przyznanych na podobnych warunkach („rozszerzenie na inne dotacje”).

Ponadto ustalenia wynikające z dochodzenia OLAF lub EPPO mogą prowadzić do wszczęcia postępowania karnego na mocy prawa krajowego.

25.5.2 Rozszerzenie z innych dotacji

Wyniki kontroli, przeglądów, audytów lub dochodzeń w ramach innych dotacji mogą zostać rozszerzone na niniejszą dotację, jeżeli:

- (a) w innych dotacjach UE przyznanych na podobnych warunkach stwierdzono, że dany beneficjent popełnił systemowe lub powtarzające się błędy, nieprawidłowości, nadużycia finansowe lub naruszenia obowiązków, które mają istotny wpływ na tę dotację, oraz
- (b) ustalenia te są formalnie zgłaszane zainteresowanemu beneficjentowi - wraz z wykazem dotacji, których dotyczą ustalenia - w terminie kontroli określonym w arkuszu danych (zob. pkt 6). Instytucja udzielająca dotacji formalnie powiadomi zainteresowanego beneficjenta o zamiarze rozszerzenia ustaleń oraz o wykazie dotacji, których to dotyczy.

Jeśli przedłużenie dotyczy **odrzućenia kosztów lub składek**: powiadomienie będzie zawierać:

- (a) wezwanie do przedstawienia uwag na temat wykazu dotacji, których dotyczą ustalenia
- (b) wniosek o przedłożenie skorygowanych sprawozdań finansowych dla wszystkich dotacji, których to dotyczy
- (c) wskaźnik korekty dla ekstrapolacji, ustalony na podstawie błędów systemowych lub powtarzających się błędów, w celu obliczenia kwot, które mają zostać odrzucone, jeżeli dany beneficjent:
 - (i) uważa, że przedłożenie skorygowanych sprawozdań finansowych nie jest możliwe lub wykonalne lub
 - (ii) nie przedkłada skorygowanych sprawozdań finansowych.

Jeśli przedłużenie dotyczy **zmniejszenia dotacji**: powiadomienie będzie zawierać:

- (a) zaproszenie do zgłaszania uwag na temat wykazu dotacji, których dotyczą ustalenia oraz
- (b) **wskaźnik korekty dla ekstrapolacji**, ustalony na podstawie błędów systemowych lub powtarzających się błędów oraz zasady proporcjonalności.

Zainteresowany beneficjent ma **60 dni** od otrzymania powiadomienia na przedstawienie uwag, skorygowanych sprawozdań finansowych lub zaproponowanie należyście uzasadnionej **alternatywnej metody/stawki korekty**.

Na tej podstawie Instytucja udzielająca dotacji przeanalizuje wpływ i podejmie decyzję o wdrożeniu (tj. rozpocznie procedury odrzucenia lub zmniejszenia dotacji na podstawie skorygowanych sprawozdań finansowych lub ogłoszonej/alternatywnej metody/stawki lub ich kombinacji; zob. art. 27 i 28).

25.6 Konsekwencje nieprzestrzegania przepisów

Jeśli beneficjent naruszy którykolwiek ze swoich obowiązków wynikających z niniejszego artykułu, koszty lub wkłady niewystarczająco uzasadnione będą niekwalifikowalne (zob. art. 6) i zostaną odrzucone (zob. art. 27), a dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28).

Takie naruszenia mogą również prowadzić do zastosowania innych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 26 - OCENY WPŁYWU

26.1 Ocena wpływu

Instytucja udzielająca dotacji może przeprowadzić ocenę wpływu działania, mierzoną w odniesieniu do celów i wskaźników programu UE finansującego dotację.

Takie oceny można rozpocząć w trakcie realizacji działania i do terminu określonego w arkuszu danych (zob. pkt 6). Zostaną one formalnie zgłoszone koordynatorowi lub beneficjentom i zostaną uznane za rozpoczęte w dniu zgłoszenia.

W razie potrzeby Instytucja udzielająca dotacji może skorzystać z pomocy niezależnych ekspertów zewnętrznych.

Koordynator lub beneficjenci muszą dostarczyć wszelkie informacje istotne dla oceny wpływu działania, w tym informacje w formacie elektronicznym.

26.2 Konsekwencje nieprzestrzegania przepisów

Jeżeli beneficjent naruszy którykolwiek ze swoich obowiązków wynikających z niniejszego artykułu, Instytucja udzielająca dotacji może zastosować środki opisane w rozdziale 5.

ROZDZIAŁ 5 KONSEKWENCJE BRAKU ZGODNOŚCI

SEKCJA 1 ODRZUCENIE I ZMNIEJSZENIE DOTACJI

ARTYKUŁ 27 - ODRZUCENIE KOSZTÓW I SKŁADEK

27.1 Warunki

Instytucja udzielająca dotacji odrzuci - w momencie rozwiązania umowy z beneficjentem, płatności okresowej, płatności końcowej lub później - wszelkie koszty lub wkłady, które są niekwalifikowalne (zob. art. 6), w szczególności w następstwie kontroli, przeglądów, audytów lub dochodzeń (zob. art. 25).

Odrzucenie może również opierać się na rozszerzeniu ustaleń z innych dotacji na tę dotację (zob. art. 25).

Niekwalifikujące się koszty lub wkłady zostaną odrzucone.

27.2 Procedura

Jeżeli odrzucenie nie prowadzi do odzyskania środków, Instytucja udzielająca dotacji oficjalnie powiadamia koordynatora lub beneficjenta o odrzuceniu, kwotach i powodach odrzucenia. Zainteresowany koordynator lub beneficjent może - w ciągu 30 dni od otrzymania powiadomienia - przedstawić uwagi, jeśli nie zgadza się z odrzuceniem (procedura przeglądu płatności).

Jeśli odrzucenie prowadzi do odzyskania środków, Instytucja udzielająca dotacji będzie postępowała zgodnie z procedurą kontrydiktoryjności z wstępnym pismem informacyjnym określonym w art. 22.

27.3 Skutki

Jeśli Instytucja udzielająca dotacji odrzuci koszty lub składki, odliczy je od zadeklarowanych kosztów lub składek, a następnie obliczy należną kwotę (i w razie potrzeby dokona zwrotu; zob. art. 22).

ARTYKUŁ 28 - ZMNIEJSZENIE DOTACJI

28.1 Warunki

Instytucja udzielająca dotacji może - w momencie rozwiązania umowy z beneficjentem, płatności końcowej lub później - zmniejszyć dotację dla beneficjenta, jeżeli:

(a) beneficjent (lub osoba posiadająca uprawnienia do reprezentowania, podejmowania decyzji lub kontroli, lub osoba niezbędna do przyznania/realizacji dotacji) popełnił:

(i) istotne błędy, nieprawidłowości lub oszustwa lub

(ii) poważne naruszenie zobowiązań wynikających z niniejszej Umowy lub w trakcie jej obowiązywania (w tym niewłaściwa realizacja działania, nieprzestrzeganie warunków zaproszenia, złożenie fałszywych informacji, nieprzekazanie wymaganych informacji, naruszenie zasad etyki lub zasad bezpieczeństwa (jeśli dotyczy) itp.

(b) beneficjent (lub osoba posiadająca uprawnienia do reprezentowania, podejmowania decyzji lub kontroli, lub osoba kluczowa dla przyznania/realizacji dotacji) popełniła - w ramach innych dotacji UE przyznanych jej na podobnych warunkach - systemowe lub powtarzające się błędy, nieprawidłowości, nadużycia finansowe lub poważne naruszenia obowiązków, które mają istotny wpływ na tę dotację (zob. art. 25).

Kwota obniżki zostanie obliczona dla każdego beneficjenta, którego to dotyczy, proporcjonalnie do wagi i czasu trwania błędów, nieprawidłowości, nadużyć finansowych lub naruszenia obowiązków, poprzez zastosowanie indywidualnej stopy obniżki do ich zaakceptowanego wkładu UE.

28.2 Procedura

Jeżeli zmniejszenie dotacji nie prowadzi do odzyskania środków, Instytucja udzielająca dotacji formalnie powiadamia koordynatora lub beneficjenta o zmniejszeniu dotacji, kwocie, która ma zostać zmniejszona, oraz powodach takiego zmniejszenia. Zainteresowany koordynator lub beneficjent może - w ciągu 30 dni od otrzymania powiadomienia - przedstawić uwagi, jeśli nie zgadza się z obniżeniem (procedura przeglądu płatności).

Jeśli zmniejszenie dotacji prowadzi do odzyskania środków, Instytucja udzielająca dotacji zastosuje procedurę kontryktoryjności z pismem poprzedzającym udzielenie informacji, określonej w art. 22.

28.3 Skutki

Jeśli Instytucja udzielająca dotacji zmniejszy dotację, odliczy tę redukcję, a następnie obliczy należną

kwotę (i, w razie potrzeby, dokona zwrotu; zob. art. 22).

SEKCJA 2 ZAWIESZENIE I ROZWIĄZANIE UMOWY

ARTYKUŁ 29 - ZAWIESZENIE TERMINU PŁATNOŚCI

29.1 Warunki

Instytucja udzielająca dotacji może - w dowolnym momencie - zawiesić termin płatności, jeśli płatność nie może zostać zrealizowana, ponieważ:

- (a) wymagane sprawozdanie (zob. art. 21) nie zostało złożone lub jest niekompletne lub potrzebne są dodatkowe informacje
- (b) istnieją wątpliwości co do kwoty, która ma zostać wypłacona (np. trwająca procedura rozszerzenia audytu, zapytania dotyczące kwalifikowalności, potrzeba zmniejszenia dotacji itp.) i konieczne są dodatkowe kontrole, przeglądy, audyty lub dochodzenia, lub
- (c) istnieją inne kwestie wpływające na interesy finansowe UE.

29.2 Procedura

Instytucja udzielająca dotacji oficjalnie powiadomi koordynatora o zawieszeniu i jego przyczynach. Zawieszenie **wejdzie w życie** w dniu wysłania powiadomienia.

Jeśli warunki zawieszenia terminu płatności nie są już spełnione, zawieszenie zostanie **zniesione** - a pozostały czas do zapłaty (zob. arkusz danych, punkt 4.2) zostanie wznowiony.

Jeśli zawieszenie przekracza dwa miesiące, koordynator może zwrócić się do Instytucji udzielającej dotacji o potwierdzenie, czy zawieszenie będzie kontynuowane.

Jeśli termin płatności został zawieszony z powodu niezgodności raportu, a poprawiony raport nie został złożony (lub został złożony, ale został również odrzucony), Instytucja udzielająca dotacji może również zakończyć dotację lub udział koordynatora (zob. art. 32).

ARTYKUŁ 30 - ZAWIESZENIE PŁATNOŚCI

30.1 Warunki

Instytucja udzielająca dotacji może - w dowolnym momencie - zawiesić płatności, w całości lub w

części, dla jednego lub większej liczby beneficjentów, jeżeli:

(a) beneficjent (lub osoba posiadająca uprawnienia do reprezentowania, podejmowania decyzji lub kontroli, lub osoba niezbędna do przyznania/realizacji dotacji) popełnił lub jest podejrzany o popełnienie przestępstwa:

(i) istotne błędy, nieprawidłowości lub oszustwa lub

(ii) poważne naruszenie zobowiązań wynikających z niniejszej Umowy lub w trakcie jej obowiązywania (w tym niewłaściwa realizacja działania, nieprzestrzeganie warunków zaproszenia, złożenie fałszywych informacji, nieprzekazanie wymaganych informacji, naruszenie zasad etyki lub zasad bezpieczeństwa (w stosownych przypadkach) itp.

(b) beneficjent (lub osoba posiadająca uprawnienia do reprezentowania, podejmowania decyzji lub kontroli, lub osoba niezbędna do przyznania/realizacji dotacji) dopuścił się - w ramach innych dotacji UE przyznanych mu na podobnych warunkach - systemowych lub powtarzających się błędów, nieprawidłowości, nadużyć finansowych lub poważnego naruszenia obowiązków, które mają istotny wpływ na tę dotację.

W przypadku zawieszenia płatności na rzecz jednego lub większej liczby beneficjentów Instytucja udzielająca dotacji dokona częściowej(-ych) płatności w odniesieniu do części(-ci), która(-e) nie została(-y) zawieszona(-e). Jeśli zawieszenie dotyczy płatności końcowej, płatność (lub odzyskanie) pozostałej kwoty po zniesieniu zawieszenia zostanie uznana za płatność zamykającą działanie.

30.2 Procedura

Przed zawieszeniem płatności Instytucja udzielająca dotacji prześle danemu beneficjentowi **pismo z informacją wstępną**:

- formalnie powiadamiające o zamiarze zawieszenia płatności i jego przyczynach, oraz
- w ciągu 30 dni od otrzymania powiadomienia.

Jeśli Instytucja udzielająca dotacji nie otrzyma uwag lub zdecyduje się kontynuować procedurę pomimo otrzymanych uwag, potwierdzi zawieszenie (**pismo potwierdzające**). W przeciwnym razie formalnie powiadomi, że procedura została przerwana.

Po zakończeniu procedury zawieszenia Instytucja udzielająca dotacji finansowanie poinformuje o tym również koordynatora. Zawieszenie **wejdzie w życie** następnego dnia po wysłaniu powiadomienia potwierdzającego.

Jeśli warunki wznowienia płatności zostaną spełnione, zawieszenie zostanie **zniesione**. Instytucja udzielająca dotacji formalnie powiadomi zainteresowanego beneficjenta (i koordynatora) oraz ustali datę zakończenia zawieszenia.

W okresie zawieszenia zainteresowanym beneficjentom nie będą wypłacane żadne płatności zaliczkowe. W przypadku płatności okresowych sprawozdania okresowe za wszystkie okresy sprawozdawcze z wyjątkiem ostatniego (zob. art. 21) nie mogą zawierać żadnych sprawozdań finansowych danego beneficjenta (ani jego podmiotów powiązanych). Koordynator musi je uwzględnić w kolejnym sprawozdaniu okresowym po zniesieniu zawieszenia lub - jeżeli zawieszenie nie zostanie zniesione przed zakończeniem działania - w ostatnim sprawozdaniu okresowym.

ARTYKUŁ 31 - ZAWIESZENIE UMOWY O UDZIELENIE DOTACJI

31.1 Zawieszenie umowy o udzielenie dotacji na wniosek konsorcjum

31.1.1 Warunki i procedura

Beneficjenci mogą wnioskować o zawieszenie dotacji lub jej części, jeśli wyjątkowe okoliczności - w szczególności *sila wyższa* (zob. art. 35) - uniemożliwiają lub nadmiernie utrudniają wdrożenie.

Koordynator musi złożyć wniosek o **zmianę** (zob. art. 39), zawierający:

- powody zmiany
- datę wejścia w życie zawieszenia; data ta może być wcześniejsza niż data złożenia wniosku o zmianę, oraz
- przewidywaną datę wznowienia.

Zawieszenie **wejdzie w życie** w dniu określonym w zmianie.

Gdy okoliczności pozwolą na wznowienie realizacji, koordynator musi niezwłocznie wystąpić o kolejną **zmianę** umowy w celu ustalenia daty zakończenia zawieszenia, daty wznowienia (jeden dzień po dacie zakończenia zawieszenia), przedłużenia czasu trwania i wprowadzenia innych zmian niezbędnych do dostosowania działania do nowej sytuacji (zob. art. 39) - chyba że dotacja została zakończona (zob. art. 32). Zawieszenie zostanie **zniesione** ze skutkiem od daty zakończenia zawieszenia określonej w zmianie. Data ta może być wcześniejsza niż data złożenia wniosku o zmianę.

W okresie zawieszenia nie będą wypłacane żadne płatności zaliczkowe. Koszty poniesione lub wkłady na działania realizowane w okresie zawieszenia dotacji nie są kwalifikowalne (zob. art. 6.3).

31.2 Zawieszenie umowy o udzielenie dotacji z inicjatywy UE

31.2.1 Warunki

Instytucja udzielająca dotacji może zawiesić dotację lub jej część, jeżeli:

- (a) beneficjent (lub osoba posiadająca uprawnienia do reprezentowania, podejmowania decyzji lub kontroli, lub osoba niezbędna do przyznania/realizacji dotacji) popełnił lub jest podejrzany o popełnienie przestępstwa:
 - (i) istotne błędy, nieprawidłowości lub oszustwa lub
 - (ii) poważne naruszenie zobowiązań wynikających z niniejszej Umowy lub w trakcie jej obowiązywania (w tym niewłaściwa realizacja działania, nieprzestrzeganie warunków zaproszenia, złożenie fałszywych informacji, nieprzekazanie wymaganych informacji, naruszenie zasad etyki lub zasad bezpieczeństwa (w stosownych przypadkach) itp.
- (b) beneficjent (lub osoba posiadająca uprawnienia do reprezentowania, podejmowania decyzji lub kontroli, lub osoba mająca zasadnicze znaczenie dla przyznania/realizacji dotacji) dopuścił się - w ramach innych dotacji UE przyznanych mu na podobnych warunkach - systemowych lub powtarzających się błędów, nieprawidłowości, nadużyć finansowych lub poważnego naruszenia obowiązków, które mają istotny wpływ na tę dotację
- (c) inne:
 - (i) OPCJA 1 domyślnie: kwestie związane z powiązaniem działaniem: nie dotyczy] [OPCJA 2, jeśli wybrana do grantu: powiązane działanie (patrz Artykuł 3) nie rozpoczęło się, jak określono w Załączniku 1, zostało zawieszono lub nie może już wnieść wkładu, co wpływa na realizację działania na mocy niniejszej umowy]"
 - (ii) dodatkowe podstawy zawieszenia GA: nie dotyczy.

31.2.2 Procedura

Przed zawieszeniem dotacji Instytucja udzielająca dotacji prześle koordynatorowi **pismo z informacją wstępną**:

- formalnie powiadamiające o zamiarze zawieszenia dotacji wraz z uzasadnieniem, oraz
- w ciągu 30 dni od otrzymania powiadomienia.

Jeśli Instytucja udzielająca dotacji nie otrzyma uwag lub zdecyduje się kontynuować procedurę pomimo otrzymanych uwag, potwierdzi zawieszenie (**pismo potwierdzające**). W przeciwnym razie formalnie powiadomi, że procedura została przerwana.

Zawieszenie **wejdzie w życie** następnego dnia po wysłaniu powiadomienia potwierdzającego (lub w późniejszym terminie określonym w powiadomieniu).

Po spełnieniu warunków wznowienia realizacji działania Instytucja udzielająca dotacji oficjalnie powiadomi koordynatora **pismem o zniesieniu zawieszenia**, w którym określi datę zakończenia zawieszenia i wezwie koordynatora do złożenia wniosku o zmianę umowy w celu ustalenia daty

wznowienia (jeden dzień po dacie zakończenia zawieszenia), przedłużenia czasu trwania i wprowadzenia innych zmian niezbędnych do dostosowania działania do nowej sytuacji (zob. art. 39) - chyba że dotacja została zakończona (zob. art. 32). Zawieszenie zostanie **zniesione** ze skutkiem od daty zakończenia zawieszenia określonej w piśmie znoszącym zawieszenie. Data ta może być wcześniejsza niż data wysłania pisma.

W okresie zawieszenia nie będą wypłacane żadne płatności zaliczkowe. Koszty poniesione lub wkłady na działania realizowane w okresie zawieszenia nie są kwalifikowalne (zob. art. 6.3).

Beneficjenci nie mogą domagać się odszkodowania z powodu zawieszenia przez Instytucję udzielającą dotacji (zob. art. 33).

Zawieszenie dotacji nie ma wpływu na prawo Instytucji udzielającej dotacji do zakończenia dotacji lub odwołania beneficjenta (zob. art. 32) lub zmniejszenia dotacji (zob. art. 28).

ARTYKUŁ 32 - ROZWIĄZANIE UMOWY O UDZIELENIE DOTACJI LUB ROZWIĄZANIE UMOWY Z BENEFICJENTEM

32.1 Zakończenie umowy o udzielenie dotacji na wniosek konsorcjum

32.1.1 Warunki i procedura

Beneficjenci mogą zażądać zakończenia dotacji.

Koordynator musi złożyć wniosek o **zmianę** (zob. art. 39), zawierający:

- powody zmiany
- datę zakończenia przez konsorcjum prac nad działaniem („data zakończenia prac”) oraz
- datę wypowiedzenia („data wypowiedzenia”); data ta musi przypadać po dacie złożenia wniosku o zmianę.

Wypowiedzenie stanie się **skuteczne** w dniu wypowiedzenia określonym w aneksie.

Jeśli nie podano powodów lub jeśli Instytucja udzielająca dotacji uzna, że powody nie uzasadniają wypowiedzenia, może uznać, że dotacja została wypowiedziana nieprawidłowo.

32.1.2 Skutki

Koordynator musi - w ciągu 60 dni od wejścia w życie wypowiedzenia - złożyć **okresowy raport** (za otwarty okres sprawozdawczy do momentu wypowiedzenia).

Instytucja udzielająca dotacji obliczy ostateczną kwotę dotacji i płatność końcową na podstawie przedłożonego sprawozdania oraz z uwzględnieniem poniesionych kosztów i wkładów na działania

zrealizowane przed datą zakończenia prac (zob. art. 22). Koszty związane z umowami, które mają zostać zrealizowane dopiero po zakończeniu prac, nie są kwalifikowalne.

Jeśli Instytucja udzielająca dotacji nie otrzyma raportu w wyznaczonym terminie, uwzględnione zostaną jedynie koszty i składki uwzględnione w zatwierdzonym raporcie okresowym (brak kosztów/składek, jeśli raport okresowy nie został zatwierdzony).

Niewłaściwe rozwiązanie umowy może prowadzić do zmniejszenia dotacji (zob. art. 28).

Po rozwiązaniu umowy obowiązki beneficjentów (w szczególności art. 13 (poufność i bezpieczeństwo), 16 (prawa własności intelektualnej), 17 (komunikacja, rozpowszechnianie i widoczność), 21 (sprawozdawczość), 25 (kontrole, przeglądy, audyty i dochodzenia), 26 (ocena skutków), 27 (odrzućenie), 28 (zmniejszenie dotacji) i 42 (cesja roszczeń)) nadal mają zastosowanie.

32.2 Rozwiązanie umowy z beneficjentem na wniosek konsorcjum

32.2.1 Warunki i procedura

Koordinator może zażądać zakończenia udziału jednego beneficjenta lub większej liczby beneficjentów na wniosek danego beneficjenta lub w imieniu innych beneficjentów.

Koordinator musi złożyć wniosek o **zmianę** (zob. art. 39), zawierający:

- powody zmiany
- opinię zainteresowanego beneficjenta (lub dowód, że zwrócono się o taką opinię na piśmie)
- data zakończenia pracy nad działaniem przez beneficjenta („data zakończenia pracy”)
- datę wypowiedzenia („data wypowiedzenia”); data ta musi przypadać po dacie złożenia wniosku o zmianę.

Jeśli rozwiązanie umowy dotyczy koordynatora i odbywa się bez jego zgody, wniosek o zmianę musi zostać złożony przez innego beneficjenta (działającego w imieniu konsorcjum).

Wypowiedzenie stanie się **skuteczne** w dniu wypowiedzenia określonym w aneksie.

W przypadku braku informacji lub jeśli Instytucja udzielająca dotacji świadczenie uzna, że powody nie uzasadniają rozwiązania umowy, może uznać, że beneficjentowi wypowiedziano umowę w sposób nieprawidłowy.

32.2.2 Skutki

Koordinator musi - w ciągu 60 dni od wejścia w życie wypowiedzenia - przedłożyć:

- (i) **sprawozdanie z podziału płatności** na rzecz danego beneficjenta
- (ii) **sprawozdanie końcowe** danego beneficjenta za otwarty okres sprawozdawczy do momentu zakończenia, zawierające przegląd postępów prac, sprawozdanie finansowe, wyjaśnienie

dotyczące wykorzystania zasobów oraz, w stosownych przypadkach, poświadczenie sprawozdania finansowego (CFS; zob. art. 21 i 24.2 oraz arkusz danych, pkt 4.3)

(iii) drugi **wniosek o zmianę** (zob. art. 39) z innymi niezbędnymi zmianami (np. realokacja zadań i szacowanego budżetu zakończonego beneficjenta; dodanie nowego beneficjenta w miejsce zakończonego beneficjenta; zmiana koordynatora itp.)

Instytucja udzielająca dotacji obliczy kwotę należną beneficjentowi na podstawie przedłożonego sprawozdania i z uwzględnieniem poniesionych kosztów i wkładów na działania zrealizowane przed datą zakończenia prac (zob. art. 22). Koszty związane z umowami, które mają zostać zrealizowane dopiero po zakończeniu prac, nie są kwalifikowalne.

Informacje zawarte w raporcie z zakończenia muszą również zostać uwzględnione w raporcie okresowym za kolejny okres sprawozdawczy (zob. art. 21).

Jeśli Instytucja udzielająca dotacji nie otrzyma sprawozdania z zakończenia w terminie, uwzględnione zostaną tylko koszty i wkłady, które zostały uwzględnione w zatwierdzonym sprawozdaniu okresowym (brak kosztów/wkładów, jeśli sprawozdanie okresowe nie zostało zatwierdzone).

Jeśli Instytucja udzielająca dotacji nie otrzyma sprawozdania z podziału płatności w wyznaczonym terminie, uzna, że:

- koordynator nie rozdzielił żadnej płatności na rzecz danego beneficjenta oraz że
- dany beneficjent nie może zwrócić koordynatorowi żadnej kwoty.

Jeżeli drugi wniosek o zmianę zostanie zaakceptowany przez Instytucję udzielającą dotacji, umowa zostaje **zmieniona** celem wprowadzenia niezbędnych zmian (zob. art. 39).

Jeśli drugi wniosek o zmianę zostanie odrzucony przez Instytucję udzielającą dotacji (ponieważ podważa decyzję o przyznaniu dotacji lub narusza zasadę równego traktowania wnioskodawców), dotacja może zostać zakończona (zob. art. 32).

Niewłaściwe rozwiązanie umowy może prowadzić do zmniejszenia dotacji (zob. art. 31) lub zakończenia dotacji (zob. art. 32).

Po rozwiązaniu umowy obowiązki danego beneficjenta (w szczególności art. 13 (poufność i bezpieczeństwo), 16 (prawa własności intelektualnej), 17 (komunikacja, rozpowszechnianie i widoczność), 21 (sprawozdawczość), 25 (kontrola, przeglądy, audyty i dochodzenia), 26 (ocena skutków), 27 (odrzucenie), 28 (zmniejszenie dotacji) i 42 (cesja roszczeń)) nadal mają zastosowanie.

32.3 Rozwiązanie umowy o udzielenie dotacji lub umowy z beneficjentem na wniosek UE

32.3.1 Warunki

Instytucja udzielająca dotacji może zakończyć dotację lub uczestnictwo jednego lub większej liczby beneficjentów, jeżeli:

- (a) co najmniej jeden z beneficjentów nie przystąpi do Umowy (zob. art. 40)
- (b) zmiana działania lub sytuacji prawnej, finansowej, technicznej, organizacyjnej lub własnościowej beneficjenta może znacząco wpłynąć na realizację działania lub podważa decyzję o przyznaniu dotacji (w tym zmiany związane z jedną z podstaw wykluczenia wymienionych w oświadczeniu honorowym)
- (c) po rozwiązaniu umowy z co najmniej jednym beneficjentem konieczne zmiany w umowie (i ich wpływ na działanie) podważałyby decyzję o przyznaniu dotacji lub naruszałyby zasadę równego traktowania wnioskodawców
- (d) realizacja działania stała się niemożliwa lub zmiany niezbędne do jego kontynuacji podważałyby decyzję o przyznaniu dotacji lub naruszałyby zasadę równego traktowania wnioskodawców
- (e) beneficjent (lub osoba ponosząca nieograniczoną odpowiedzialność za swoje długi) jest objęty postępowaniem upadłościowym lub podobnym (w tym niewypłacalnością, likwidacją, zarządem sprawowanym przez likwidatora lub sąd, układem z wierzycielami, zawieszeniem działalności gospodarczej itp.)
- (f) beneficjent (lub osoba ponosząca nieograniczoną odpowiedzialność za jego długi) narusza zobowiązania z tytułu zabezpieczenia społecznego lub zobowiązania podatkowe
- (g) beneficjent (lub osoba posiadająca uprawnienia do reprezentowania, podejmowania decyzji lub kontroli, lub osoba niezbędna do przyznania/realizacji dotacji) został uznany za winnego poważnego wykroczenia zawodowego
- (h) beneficjent (lub osoba posiadająca uprawnienia do reprezentowania, podejmowania decyzji lub kontroli, lub osoba niezbędna do przyznania/realizacji dotacji) dopuścił się oszustwa, korupcji lub jest zaangażowany w organizację przestępczą, pranie pieniędzy, przestępstwa związane z terroryzmem (w tym finansowanie terroryzmu), pracę dzieci lub handel ludźmi
- (i) beneficjent (lub osoba posiadająca uprawnienia do reprezentowania, podejmowania decyzji lub kontroli, lub osoba niezbędna do przyznania/realizacji dotacji) został utworzony w ramach innej jurysdykcji z zamiarem obejścia zobowiązań podatkowych, społecznych lub innych zobowiązań prawnych w kraju pochodzenia (lub utworzył inny podmiot w tym celu)

(j) beneficjent (lub osoba posiadająca uprawnienia do reprezentowania, podejmowania decyzji lub kontroli, lub osoba niezbędna do przyznania/realizacji dotacji) dokonał:

(i) istotnych błędów, nieprawidłowości lub oszustwa, lub

(ii) poważnych naruszeń zobowiązań wynikających z niniejszej Umowy lub w trakcie jej obowiązywania (w tym niewłaściwa realizacja działania, nieprzestrzeganie warunków zaproszenia, złożenie fałszywych informacji, nieprzekazanie wymaganych informacji, naruszenie zasad etyki lub zasad bezpieczeństwa (w stosownych przypadkach) itp.)

(k) beneficjent (lub osoba posiadająca uprawnienia do reprezentowania, podejmowania decyzji lub sprawowania kontroli, lub osoba mająca zasadnicze znaczenie dla przyznania/realizacji dotacji) dopuścił się - w ramach innych dotacji UE przyznanych mu na podobnych warunkach - systemowych lub powtarzających się błędów, nieprawidłowości, nadużyć finansowych lub poważnego naruszenia obowiązków, które mają istotny wpływ na tę dotację (rozszerzenie ustaleń z innych dotacji na tę dotację; zob. art. 25)

(l) pomimo wyraźnego wniosku Instytucji udzielającej dotacji, beneficjent nie wnioskuje - za pośrednictwem koordynatora - o zmianę Umowy w celu zakończenia udziału jednego z jego podmiotów powiązanych lub partnerów stowarzyszonych, który znajduje się w jednej z sytuacji określonych w lit. d), f), e), g), h), i) lub j), oraz w celu ponownego przydziału jego zadań, lub

(m) inne:

(i) [OPCJA 1 domyślnie: kwestie związane z powiązaniem działaniem: nie dotyczy] [OPCJA 2, jeśli wybrana do grantu: powiązane działanie (patrz Artykuł 3) nie rozpoczęło się, jak określono w Załączniku 1, zostało zakończone lub nie może już wnieść wkładu, co wpływa na realizację działania na mocy niniejszej umowy]

(ii) dodatkowe podstawy wypowiedzenia umowy o udzielenie dotacji: nie dotyczy.

32.3.2 Procedura

Przed zakończeniem dotacji lub udziału jednego lub większej liczby beneficjentów, Instytucja udzielająca dotacji prześle **wstępne pismo informacyjne** do danego koordynatora lub beneficjenta:

- formalnie powiadamiające o zamiarze rozwiązania umowy i jego przyczynach oraz
- w ciągu 30 dni od otrzymania powiadomienia.

Jeśli Instytucja udzielająca dotacji nie otrzyma uwag lub zdecyduje się kontynuować procedurę pomimo otrzymanych uwag, potwierdzi zakończenie i datę jego wejścia w życie (**pismo potwierdzające**). W przeciwnym razie formalnie powiadomi, że procedura została przerwana.

W przypadku rozwiązania umowy z beneficjentem Instytucja udzielająca dotacji - na koniec procedury - również poinformuje o tym koordynatora.

Wypowiedzenie zacznie obowiązywać następnego dnia po wysłaniu powiadomienia

potwierdzającego (lub w późniejszym terminie określonym w powiadomieniu; „data wypowiedzenia”).

32.3.3 Skutki

(a) dla zakończenia umowy o udzielenie dotacji:

Koordynator musi - w ciągu 60 dni od wejścia w życie wypowiedzenia - przedłożyć **raport** okresowy (za ostatni otwarty okres sprawozdawczy do zakończenia).

Instytucja udzielająca dotacji obliczy ostateczną kwotę dotacji i płatność końcową na podstawie przedłożonego sprawozdania oraz biorąc pod uwagę poniesione koszty i wkłady na działania wdrożone zanim rozwiązanie umowy stanie się skuteczne (zob. art. 22). Koszty związane z umowami, które mają zostać zrealizowane dopiero po rozwiązaniu umowy, nie są kwalifikowalne.

Jeśli dotacja zostanie zakończona z powodu naruszenia obowiązku składania raportów, koordynator nie może składać żadnych raportów po zakończeniu dotacji.

Jeśli Instytucja udzielająca dotacji nie otrzyma raportu w wyznaczonym terminie, uwzględnione zostaną jedynie koszty i składki uwzględnione w zatwierdzonym raporcie okresowym (brak kosztów/składek, jeśli raport okresowy nie został zatwierdzony).

Wypowiedzenie nie ma wpływu na prawo Instytucji udzielającej dotacji do zmniejszenia dotacji (zob. art. 28) lub nałożenia sankcji administracyjnych (zob. art. 34).

Beneficjenci nie mogą domagać się odszkodowania z powodu rozwiązania umowy przez instytucję udzielającą dotacji (zob. art. 33).

Po rozwiązaniu umowy obowiązki beneficjentów (w szczególności art. 13 (poufność i bezpieczeństwo), 16 (prawa własności intelektualnej), 17 (komunikacja, rozpowszechnianie i widoczność), 21 (sprawozdawczość), 25 (kontrole, przeglądy, audyty i dochodzenia), 26 (ocena skutków), 27 (odrzucenie), 28 (zmniejszenie dotacji) i 42 (cesja roszczeń)) nadal mają zastosowanie.

(b) w celu rozwiązania umowy z beneficjentem:

Koordynator musi - w ciągu 60 dni od wejścia w życie wypowiedzenia - przedłożyć:

(i) **sprawozdanie z podziału płatności** na rzecz danego beneficjenta

(ii) **sprawozdanie końcowe** danego beneficjenta za otwarty okres sprawozdawczy do momentu zakończenia, zawierające przegląd postępów prac, sprawozdanie finansowe, wyjaśnienie dotyczące wykorzystania zasobów oraz, w stosownych przypadkach, poświadczenie sprawozdania finansowego (CFS; zob. art. 21 i 24.2 oraz arkusz danych, pkt 4.3)

(iii) **wniosek o zmianę** (zob. art. 39) z wszelkimi niezbędnymi zmianami (np. realokacja zadań i szacowanego budżetu zakończonego beneficjenta; dodanie nowego beneficjenta w miejsce

zakończonego beneficjenta; zmiana koordynatora itp.).

Instytucja udzielająca dotacji obliczy kwotę należną beneficjentowi na podstawie przedłożonego sprawozdania i z uwzględnieniem poniesionych kosztów i wkładów na działania zrealizowane przed wejściem w życie rozwiązania umowy (zob. art. 22). Koszty związane z umowami, które mają zostać zrealizowane dopiero po rozwiązaniu umowy, nie są kwalifikowalne.

Informacje zawarte w raporcie z zakończenia muszą również zostać uwzględnione w raporcie okresowym za kolejny okres sprawozdawczy (zob. art. 21).

Jeśli Instytucja udzielająca dotacji nie otrzyma raportu z zakończenia w terminie, uwzględnione zostaną tylko koszty i wkłady zawarte w zatwierdzonym raporcie okresowym (brak kosztów/wkładów, jeśli raport okresowy nie został nigdy zatwierdzony).

Jeśli Instytucja udzielająca dotacji nie otrzyma sprawozdania z podziału płatności w wyznaczonym terminie, uzna, że:

- koordynator nie rozdzielił żadnej płatności na rzecz danego beneficjenta oraz
- dany beneficjent nie może zwrócić koordynatorowi żadnej kwoty.

Jeśli wniosek o zmianę zostanie zaakceptowany przez Instytucję udzielającą dotacji, umowa zostaje **zmieniona** do wprowadzenia niezbędnych zmian (zob. art. 39).

Jeśli wniosek o zmianę zostanie odrzucony przez Instytucję udzielającą dotacji (ponieważ podważa decyzję o przyznaniu dotacji lub narusza zasadę równego traktowania wnioskodawców), dotacja może zostać zakończona (zob. art. 32).

Po rozwiązaniu umowy obowiązki danego beneficjenta (w szczególności art. 13 (poufność i bezpieczeństwo), 16 (prawa własności intelektualnej), 17 (komunikacja, rozpowszechnianie i widoczność), 21 (sprawozdawczość), 25 (kontrole, przeglądy, audyty i dochodzenia), 26 (ocena skutków), 27 (odrzucenie), 28 (zmniejszenie dotacji) i 42 (cesja roszczeń)) nadal mają zastosowanie.

SEKCJA 3 INNE KONSEKWENCJE: ODSZKODOWANIA I SANKCJE **ADMINISTRACYJNE**

ARTYKUŁ 33 - ODSZKODOWANIA

33.1 Odpowiedzialność Instytucji udzielającej dotacji

Instytucja udzielająca dotacji nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody wyrządzone beneficjentom lub osobom trzecim w wyniku realizacji Umowy, w tym za rażące niedbalstwo.

Instytucja udzielająca dotacji nie może być pociągnięty do odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody

spowodowane przez któregokolwiek z beneficjentów lub innych uczestników zaangażowanych w działanie, w wyniku realizacji Umowy.

33.2 Odpowiedzialność beneficjentów

Beneficjenci muszą zrekompensować Instytucji udzielająca dotacji wszelkie szkody poniesione w wyniku realizacji działania lub z powodu tego, że działanie nie zostało zrealizowane w pełnej zgodności z umową, pod warunkiem że zostało to spowodowane rażącym zaniedbaniem lub umyślnym działaniem.

Odpowiedzialność nie obejmuje strat pośrednich lub wynikowych lub podobnych szkód (takich jak utrata zysku, utrata przychodów lub utrata kontraktów), pod warunkiem, że takie szkody nie zostały spowodowane umyślnym działaniem lub naruszeniem poufności.

ARTYKUŁ 34 - SANKCJE ADMINISTRACYJNE I INNE ŚRODKI

Żadnego z postanowień niniejszej Umowy nie można interpretować jako uniemożliwiającego przyjęcie sankcji administracyjnych (tj. wykluczenie z unijnych procedur udzielania zamówień i/lub kary finansowe) lub innych środków prawa publicznego, w uzupełnieniu lub jako alternatywę dla środków umownych przewidzianych w niniejszej Umowie (zob. na przykład art. 135-145 rozporządzenia finansowego UE 2018/1046 oraz art. 4 i 7 Rozporządzenia 2988/95²¹).

²¹ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

SEKCJA 4 SIŁA WYŻSZA

ARTYKUŁ 35 - SIŁA WYŻSZA

Strona, której siła wyższa uniemożliwiła wypełnienie zobowiązań wynikających z Umowy, nie może zostać uznana za naruszającą te zobowiązania.

„Siła wyższa” oznacza każdą sytuację lub zdarzenie, które

- uniemożliwia którejkolwiek ze stron wypełnienie zobowiązań wynikających z Umowy,
- było niemożliwe do przewidzenia, niespodziewane i poza kontrolą stron,

- nie było spowodowane błędem lub zaniedbaniem z ich strony (lub ze strony innych uczestników zaangażowanych w działanie), oraz

- było nieuniknione pomimo zachowania należytej staranności.

Każda sytuacja stanowiąca siłą wyższą musi zostać niezwłocznie formalnie zgłoszona drugiej stronie, z opisaniem jej charakteru, prawdopodobnego czasu trwania i przewidywalnych skutków.

Strony muszą niezwłocznie podjąć wszelkie niezbędne kroki w celu ograniczenia wszelkich szkód spowodowanych siłą wyższą i dołożyć wszelkich starań, aby jak najszybciej wznowić realizację działania.

ROZDZIAŁ 6 POSTANOWIENIA KOŃCOWE

ARTYKUŁ 36 - KOMUNIKACJA MIĘDZY STRONAMI

36.1 Formy i środki komunikacji – Zarządzanie elektroniczne

Dotacjami UE zarządza się w pełni elektronicznie za pośrednictwem portalu finansowania i przetargów UE („Portal”).

Wszelka komunikacja musi odbywać się drogą elektroniczną za pośrednictwem Portalu, zgodnie z Warunkami korzystania z Portalu i przy użyciu udostępnionych tam formularzy i szablonów (chyba że Instytucja udzielająca dotacji wyraźnie zaleci inaczej).

Komunikaty muszą być sporządzane na piśmie i wyraźnie wskazywać umowę o dotację (numer projektu i akronim).

Komunikacja musi być prowadzona przez osoby upoważnione zgodnie z Regulaminem portalu. W celu wskazania osób upoważnionych każdy beneficjent musi wyznaczyć - przed podpisaniem niniejszej Umowy - „przedstawiciela wyznaczonego przez osobę prawną (LEAR)”. Rola i zadania LEAR określono w ich akcie powołania (zob. Warunki korzystania z portalu).

Jeśli elektroniczny system wymiany jest tymczasowo niedostępny, instrukcje zostaną podane na portalu.

36.2 Data komunikacji

Data wysłania wiadomości przekazanych za pośrednictwem Portalu będzie data i godzina wysłania wskazana w dziennikach czasu.

Data otrzymania wiadomości przesłanej za pośrednictwem Portalu będzie data i godzina uzyskania dostępu do wiadomości, zgodnie ze wskazaniami dzienników czasu. Formalne powiadomienia, do których nie uzyskano dostępu w ciągu 10 dni od wysłania, zostaną uznane za uzyskane (zob. Warunki korzystania z portalu).

Jeśli komunikacja odbywa się wyjątkowo w formie papierowej (pocztą elektroniczną lub pocztą tradycyjną), zastosowanie mają ogólne zasady (tj. data wysłania/otrzymania). Formalne powiadomienia wysłane listem poleconym z dowodem doręczenia będą uważane za otrzymane w dniu doręczenia zarejestrowanym przez pocztę lub w terminie odbioru w urzędzie pocztowym.

Jeśli system wymiany elektronicznej jest tymczasowo niedostępny, nie można uznać, że strona wysyłająca naruszyła obowiązek wysłania wiadomości w określonym terminie.

36.3 Adresy do komunikacji

Dostęp do portalu można uzyskać za pośrednictwem strony internetowej Europa.

Adresem do korespondencji papierowej z Instytucją udzielającą dotacji (jeśli jest to wyjątkowo dozwolone) jest oficjalny adres korespondencyjny wskazany na jego stronie internetowej.

W przypadku beneficjentów jest to adres podany w Rejestrze Uczestników Portalu.

ARTYKUŁ 37 - INTERPRETACJA UMOWY

Postanowienia zawarte w Arkuszu Danych mają pierwszeństwo przed pozostałymi Warunkami Umowy.

Załącznik 5 ma pierwszeństwo przed Warunkami; Warunki mają pierwszeństwo przed Załącznikami innymi niż Załącznik 5.

Załącznik 2 ma pierwszeństwo przed Załącznikiem 1.

ARTYKUŁ 38 - OBLICZANIE OKRESÓW I TERMINÓW

Zgodnie z Rozporządzeniem nr 1182/71²² okresy wyrażone w dniach, miesiącach lub latach oblicza się od momentu wystąpienia zdarzenia inicjującego.

Dzień, w którym wystąpiło to zdarzenie, nie jest uznawany za przypadający w danym okresie. „Dni” oznaczają dni kalendarzowe, a nie dni robocze.

ARTYKUŁ 39 - ZMIANY

39.1 Warunki

Umowa może zostać zmieniona, chyba że zmiana pociąga za sobą zmiany w Umowie, które mogłyby podważyć decyzję o przyznaniu dotacji lub naruszyć zasadę równego traktowania wnioskodawców.

²² Rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r. określające zasady mające zastosowanie do okresów, dat i terminów (Dz.U. L 124 z 8.6.1971, s. 1).

Zmiany mogą być wymagane przez każdą ze stron.

39.2 Procedura

Strona wnioskująca o zmianę musi złożyć wniosek o zmianę podpisany bezpośrednio w narzędziu Portal Amendment.

Koordinator składa i otrzymuje wnioski o zmianę w imieniu beneficjentów (zob. załącznik 3). W przypadku wniosku o zmianę koordynatora bez jego zgody, wniosek musi zostać złożony przez innego beneficjenta (działającego w imieniu pozostałych beneficjentów).

Wniosek o zmianę musi zawierać:

- powody zmiany
- odpowiednie dokumenty potwierdzające, oraz
- w przypadku zmiany koordynatora bez jego zgody: opinię koordynatora (lub dowód, że o taką opinię zwrócono się na piśmie).

Instytucja udzielająca dotacji może zażądać dodatkowych informacji.

Jeśli strona otrzymująca wniosek zgadza się, musi podpisać zmianę w narzędziu w ciągu 45 dni od otrzymania powiadomienia (lub wszelkich dodatkowych informacji, o które poprosił Instytucja udzielająca dotacji). Jeśli nie wyraża zgody, musi formalnie powiadomić o braku zgody w tym samym terminie. Termin ten może zostać przedłużony, jeśli jest to konieczne do oceny wniosku. Jeśli w wyznaczonym terminie nie wpłynie żadne powiadomienie, wniosek uznaje się za odrzucony.

Zmiana **wchodzi w życie** w dniu podpisania przez stronę przyjmującą.

Zmiana **staje się skuteczna** w dniu wejścia w życie lub w innym dniu określonym w zmianie.

ARTYKUŁ 40 - PRZYSTĄPIENIE I DODANIE NOWYCH BENEFICJENTÓW

40.1 Przystąpienie beneficjentów wymienionych w preambule

Beneficjenci, którzy nie są koordynatorami, muszą przystąpić do dotacji poprzez podpisanie formularza przystąpienia (zob. załącznik 3) bezpośrednio w narzędziu Portal Grant Preparation, w ciągu 30 dni od wejścia w życie umowy (zob. art. 44).

Przyjmą one prawa i obowiązki wynikające z Umowy ze skutkiem od dnia jej wejścia w życie (zob. art. 44).

Jeżeli beneficjent nie przystąpi do dotacji w powyższym terminie, koordynator musi - w ciągu 30 dni - złożyć wniosek o zmianę (zob. art. 39) w celu rozwiązania umowy z beneficjentem i wprowadzenia wszelkich zmian niezbędnych do zapewnienia właściwej realizacji działania. Nie ma to wpływu na prawo Instytucji udzielającej dotacji do jej wypowiedzenia (zob. art. 32).

40.2 Dodanie nowych beneficjentów

W uzasadnionych przypadkach beneficjenci mogą wnioskować o dodanie nowego beneficjenta.

W tym celu koordynator musi złożyć wniosek o zmianę zgodnie z art. 39. Musi on zawierać formularz przystąpienia (zob. załącznik 3) podpisany przez nowego beneficjenta bezpośrednio w narzędziu Portal Amendment.

Nowi beneficjenci przejmą prawa i obowiązki wynikające z Umowy ze skutkiem od daty ich przystąpienia określonej w formularzu przystąpienia (zob. załącznik 3).

Dodatki są również możliwe w przypadku dotacji dla jednego beneficjenta.

ARTYKUŁ 41 - PRZENIESIENIE UMOWY

W uzasadnionych przypadkach beneficjent dotacji dla jednego beneficjenta może zażądać przeniesienia dotacji na nowego beneficjenta, pod warunkiem, że nie podważy to decyzji o przyznaniu dotacji ani nie naruszy zasady równego traktowania wnioskodawców.

Beneficjent musi złożyć wniosek o **zmianę** (zob. art. 39) wraz z

- powodami zmiany
- formularzem przystąpienia (zob. załącznik 3) podpisanym przez nowego beneficjenta bezpośrednio w narzędziu Portal Amendment, oraz
- dodatkowymi dokumentami pomocniczymi (jeśli są wymagane przez Instytucję udzielającą

dotacji).

Nowy beneficjent przejmie prawa i obowiązki wynikające z Umowy ze skutkiem od daty przystąpienia określonej w formularzu przystąpienia (zob. załącznik 3).

ARTYKUŁ 42 - CESJE ROSZCZEŃ O ZAPŁATĘ WOBEC INSTYTUCJI UDZIELAJĄCEJ DOTACJI

Beneficjenci nie mogą przenosić żadnych swoich roszczeń o płatność wobec Instytucji udzielającej dotacji na osoby trzecie, chyba że Instytucja udzielająca dotacji wyraźnie wyrazi na to zgodę na piśmie na podstawie uzasadnionego pisemnego wniosku koordynatora (złożonego w imieniu danego beneficjenta).

Jeśli Instytucja udzielająca dotacji nie zaakceptowała cesji lub jeśli jej warunki nie są przestrzegane, cesja nie będzie miała na nią żadnego wpływu.

W żadnym wypadku cesja nie zwalnia beneficjentów z ich zobowiązań wobec Instytucji udzielającej dotacji.

ARTYKUŁ 43 - PRAWO WŁAŚCIWE I ROZSTRZYGANIE SPORÓW

43.1 Prawo właściwe

Umowa podlega obowiązującemu prawu UE, uzupełnionemu w razie potrzeby prawem belgijskim. Specjalne zasady mogą mieć zastosowanie do beneficjentów będących organizacjami międzynarodowymi (jeśli istnieją; zob. arkusz danych, punkt 5).

43.2 Rozstrzyganie sporów

Jeśli spór dotyczy interpretacji, stosowania lub ważności Umowy, strony muszą wnieść sprawę do Sądu UE - lub, w przypadku odwołania, do Trybunału Sprawiedliwości UE - na podstawie art. 272 Traktatu o funkcjonowaniu UE (TFUE).

W przypadku beneficjentów spoza UE (jeśli tacy istnieją) takie spory muszą być wnoszone do sądów w Brukseli w Belgii - chyba że umowa międzynarodowa przewiduje wykonalność orzeczeń sądów UE.

W przypadku beneficjentów z arbitrażem jako specjalnym forum rozstrzygania sporów (jeśli dotyczy; zob. Arkusz danych, punkt 5), spór - w przypadku braku polubownego rozstrzygnięcia - zostanie

rozstrzygnięty zgodnie z Regulaminem arbitrażu opublikowanym na Portalu.

Jeśli spór dotyczy sankcji administracyjnych, kompensaty lub decyzji podlegającej wykonaniu na mocy art. 299 TFUE (zob. art. 22 i 34), beneficjenci muszą wnieść skargę do Sądu - lub, w przypadku odwołania, do Trybunału Sprawiedliwości - na mocy art. 263 TFUE.

W przypadku dotacji, w których Instytucją udzielającą dotacji jest agencja wykonawcza UE (zob. preambuła), powództwa przeciwko decyzjom offsetowym i wykonalnym muszą być wnoszone przeciwko Komisji Europejskiej (a nie przeciwko organowi przyznającemu; zob. także art. 22).

ARTYKUŁ 44 - WEJŚCIE W ŻYCIE

Umowa wejdzie w życie w dniu podpisania przez Instytucję udzielającą dotacji lub koordynatora, w zależności od tego, co nastąpi później.

PODPISY

Za koordynatora

Za Instytucję udzielającą dotacji
